

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

І. В. Іванюк, О. В. Овчарук

**РЕЗУЛЬТАТИ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ
«ПОТРЕБИ УЧИТЕЛІВ У ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОГО РІВНЯ
З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ
В УМОВАХ КАРАНТИНУ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

ЖИТОМИР - 2020

УДК 373.3/5.091.12:005.336.5.044.337]:004.777

Р 34

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
(протокол №13 від 29.10.2020 р.)*

Рецензенти:

- Литвинова С. Г.** д.пед.н., с.н.с., заступник директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
- Пуховська Л. П.** д.пед.н., професор, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

Р34 Результати онлайн-опитування «Потреби учителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» збірник матеріалів / за заг. ред. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 61 с.

ISBN 978-966-485-274-3

У виданні представлено аналіз результатів онлайн-опитування, проведене вченими Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України у період 27 березня — 4 квітня 2020 р., спрямоване на виявлення громадської думки освітян щодо ефективності використання онлайн-інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, а також визначення освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, які користуються найбільшим попитом у вчителів в умовах карантину через COVID-19. Надано рекомендації щодо необхідних заходів для органів управління освітою, закладів та установ з підвищення кваліфікації учителів, закладів загальної середньої освіти, наукових установ та інших зацікавлених осіб для організації і здійснення дистанційного навчання в умовах карантину.

УДК 373.3/5.091.12:005.336.5.044.337]:004.777

ISBN 978-966-485-274-3

© І. В. Іванюк,
О. В. Овчарук, 2020.
© ІІТЗН НАПН України, 2020.

ЗМІСТ		
	Передмова	3
1.	Актуальність, завдання та методологія	4
2.	Результати дослідження	6
2.1.	Блок I. Загальні відомості про учасників	6
2.2.	Блок II. Організація дистанційного навчання на практиці	8
2.3.	Блок III. Готовність учасників навчального процесу до дистанційного навчання	14
2.4.	Блок IV. Визначення потреб у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час карантину	17
3.	Висновки	20
4.	Рекомендації	23
5.	Додатки	25

ПЕРЕДМОВА

Учені Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України протягом 27 березня – 4 квітня 2020 року провели онлайн опитування щодо потреб вчителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину, пов'язаного з поширенням в Україні вірусу COVID-19. Опитування здійснено з метою оцінки стану ситуації дистанційної освіти, що склалась під час карантину, а також для надання відповідних рекомендацій зацікавленим сторонам.

Онлайн опитування було спрямоване на **виявлення громадської думки** щодо ефективності використання онлайн інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, а також визначенню освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, які користуються найбільшим попитом серед вчителів в умовах карантину.

Опитування було анонімним, вибірка респондентів не є репрезентативною. Охоплення респондентів – 607 осіб. Рівень – всеукраїнський.

Анкета «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» поширена через наступні канали:

- Google Forms - <https://forms.gle/oJkoADGLTJNBySc6>;
- Сторінка Facebook - <https://www.facebook.com/pg/compareed/>;
- Сторінка новин Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України - <http://iitlt.gov.ua/info/news/proekti/elektronni-osvitni-resursy-dlya-vchyteliv/>;
- Розсилка через електронну пошту на адреси шкіл та освітніх установ.

Укладачі онлайн анкети «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» - Відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (Овчарук О.В., к.п.н.; Іванюк І.В., к.п.н.; Сороко Н.В., к.п.н.; Кравчина О.Є., Гриценчук О.О.; Малицька І.Д.).

1. АКТУАЛЬНІСТЬ, ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

Актуальність

Проведене онлайн опитування освітян здійснено, виходячи з необхідності швидкого адекватного реагування на ситуацію, що пов'язана з запровадженням загальнонаціонального карантину щодо поширення вірусу COVID-19. До уваги було взято такі нормативно-законодавчі акти:

- Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 р. «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19»;
- Постанова Міністерства освіти і науки України № 406 від 16 березня 2020 р. «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19»;
- Стаття 32 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», Указ Президента України №87/2020 від 13 березня 2020 року;
- Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»;
- підпункт 2 пункту 13 Положення про Функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1400 від 21 листопада 2016р.
- Рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Завдання

проведення онлайн опитування мало на меті реалізацію таких завдань:

- зібрати дані щодо ставлення та потреб вчителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання й підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину;

- визначити потреби у підвищенні професійного рівня педагогів щодо використання цифрових засобів навчання та ІКТ для здійснення дистанційного навчання, спілкування з батьками та громадськістю, організаційних питань;
- виявити проблеми та надати рекомендації зацікавленим сторонам з підвищення професійного рівня педагогів щодо використання цифрових засобів навчання та ІКТ для здійснення дистанційного навчання.

Методологія

Під час опитування було дотримано загальнонаукових підходів, викладених у «Положенні про порядок формування, проведення і контролю виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у Національній академії педагогічних наук України» (Додаток до постанови Президії НАПН України № 1-2/14-350 від 20 грудня 2018 р.).

За основу взято такі **підходи**:

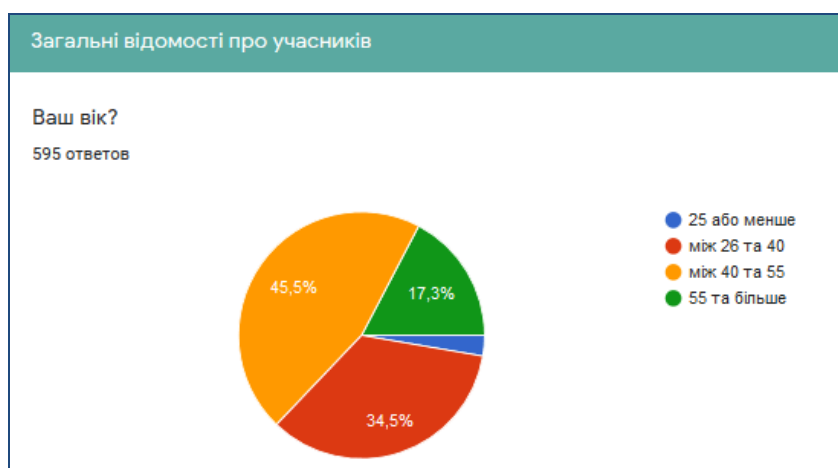
- новизна та актуальність;
- відповідність пріоритетам державної політики та тематичним напрямам наукових досліджень і науково-технічних розробок;
- практична корисність, можливість упровадження наданих рекомендацій та висновків;
- наявність попереднього досвіду та доробку науковців щодо виконання наукових досліджень.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. БЛОК I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УЧАСНИКІВ

Кількість респондентів – 607

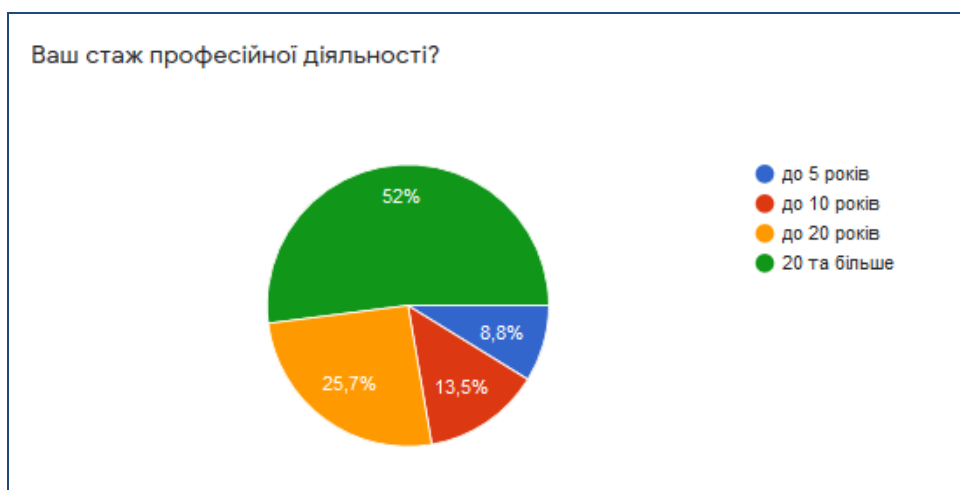
Розподіл респондентів за віком

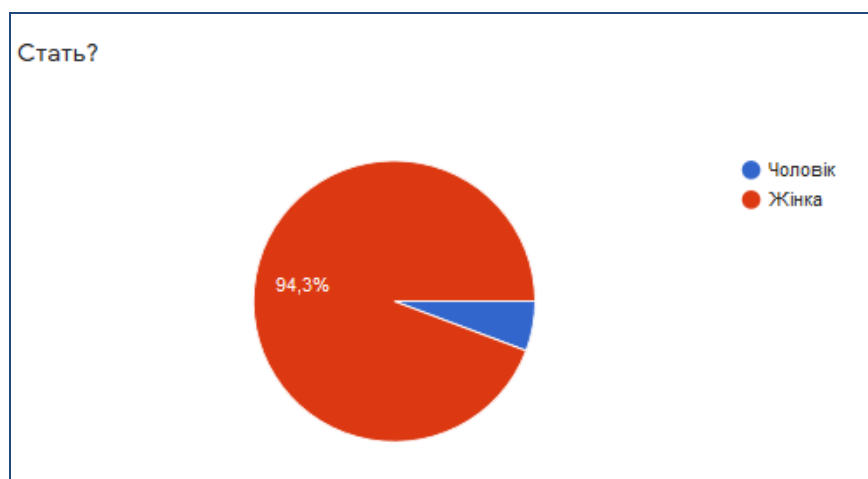
У опитуванні виділились три основні вікові категорії:

- 45-55 років – 45,5%;
- 26-40 років – 34,4%;
- 55 та більше років – 17,3%.

Розподіл респондентів за стажем професійної діяльності

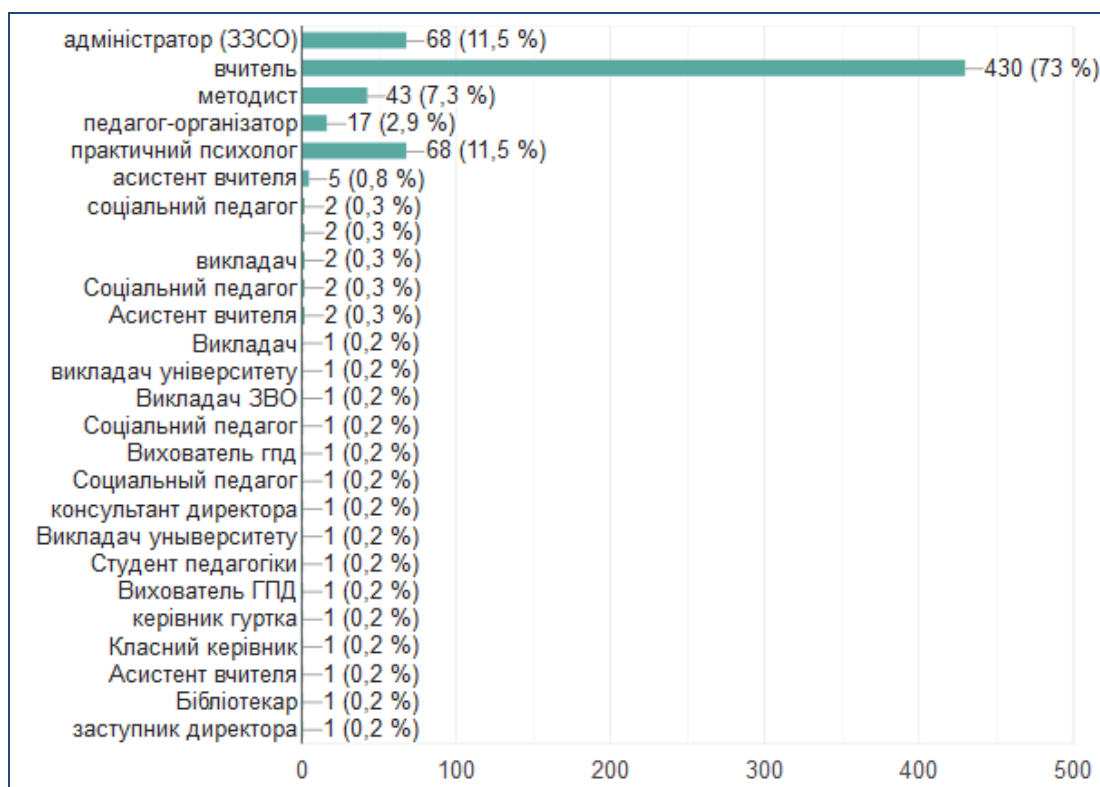

Розподіл респондентів за статтю

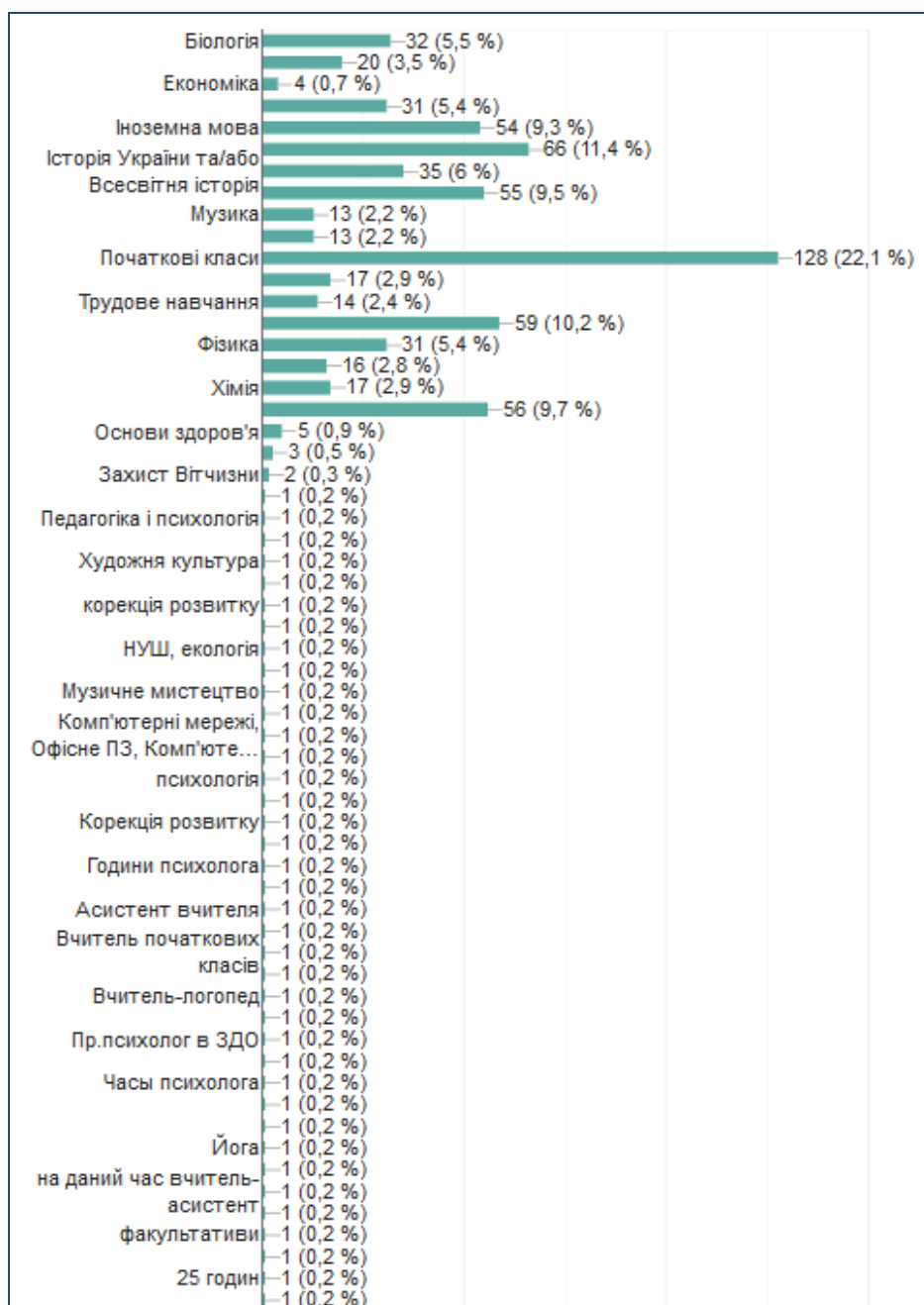
Серед респондентів: жінки – 94,3%; чоловіки – 5,7%.

Розподіл респондентів за типами професійної кваліфікації

За типами професійної кваліфікації серед респондентів: найбільше – вчителів (73%). Інші категорії: адміністратори ЗЗСО – 11,5%; практичні психологи – 11,5 %; методисти – 7,3%, а також: соціальний педагоги, вихователі ГПД, асистенти вчителя, викладачі ЗВО, педагоги-організатори, керівники гуртків, бібліотекарі.

Розподіл респондентів за предметами викладання

За предметами викладання респонденти розподілились таким чином: вчителі початкових класів – 22,1%; інформатика – 11,4%; українська мова та література – 10,2%; математика – 9,5%; іноземна мова – 9,3%; історія України та всесвітня історія – 6%; біологія – 5,5%; фізика – 5,4%; географія – 3,5%; зарубіжна література – 5,4%; хімія – 2,9%; правознавство та громадянська освіта – 2,9%; фізична культура – 2,8%; трудове навчання – 2,4%; музика - 2,2%; образотворче мистецтво – 2,2%; економіка - 0,7%.

Не викладають предметів – 9,7 %. Також серед респондентів присутні такі категорії педагогів: захист Вітчизни, педагогіка і психологія, художня культура, корекція розвитку, асистент вчителя, логопед, йога, російська мова та література, вихователь групи продовженого дня, фінансова грамотність, уроки для сталого розвитку.

Здійснення навчально-виховної діяльності в умовах карантину

Здійснюють навчально-виховну діяльність в умовах карантину - 95,5%; 4,5% - не здійснюють.

2.2. БЛОК II. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЦІ

Під час опитування важливим було визначити, як респонденти організують дистанційне навчання, як реалізовані його переваги, які інструменти використовують педагоги, наскільки ефективно та гнучко; скільки часу використовують респонденти на підготовку до здійснення навчально-виховної діяльності та скільки часу – на підвищення власної кваліфікації; чи мають вони можливість поділитись власним досвідом з колегами; скільки учнів бере участь у заходах дистанційно.

Респондентів запитали: що використовує Ваш навчальний заклад для забезпечення дистанційного навчання в умовах карантину? Було запропоновано обрати одну або декілька відповідей.

Найбільше респонденти пропонують та використовують такі засоби для організації дистанційного навчання: **Viber – 88,2%**; **Сайт навчального закладу – 62,7%**; **GoogleClassroom – 45,5%**; **На урок – 42,7%**; **Skype – 37,7%**; **Zoom – 28,5%**; **Telegram – 20,9%**. Всі інші інструменти, що

запропоновані в анкеті, використовує менше ніж 20% закладів, на думку респондентів.

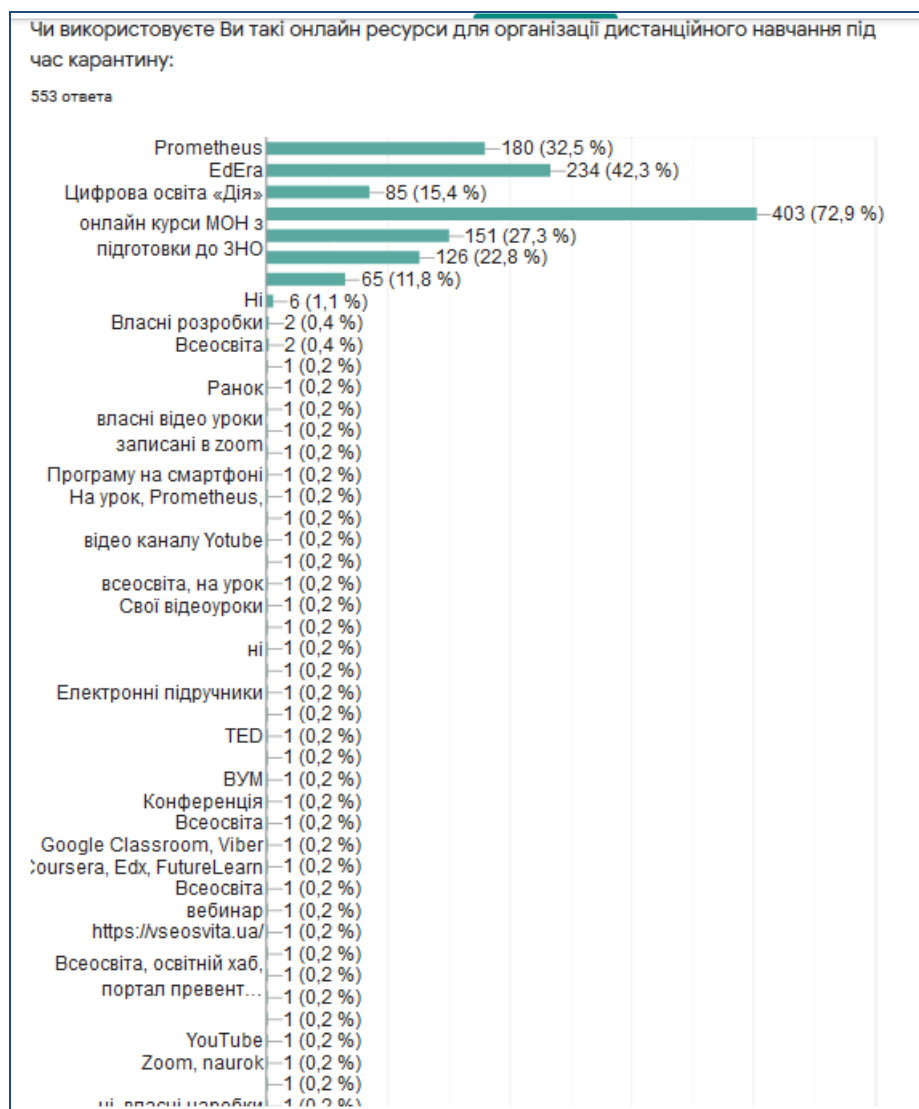
Нижче подано перелік запропонованих в анкеті інструментів:

- Anymeeting – 0;
- Appear.in – 0;
- Asana – 0;
- CiscoWebex - 0,7%;
- ClassDojo - 2,4%;
- Classtime - 6,2%;
- Edmodo – 0,8%;
- FreeConferenceCall – 0;
- **GoogleClassroom – 45,5%**;
- Googledisk - 16,2%;
- GoogleMeet (Hangout) – 2,9%;
- JitsiMeet – 0,7%;
- Microsoft Teams – 4,7%;
- Moodle – 3,4%;
- **Skype – 37,7%**;
- Sluck – 0,3%;
- SMLS – 0,3%;
- **Telegram – 20,9%**;
- **Viber – 88,2%**;
- WhatsApp – 13,3%;
- **Zoom -28,5%**;
- Електронний щоденник – 10,3%;
- МійКлас – 18,5%;
- **На урок– 42,7%**;
- **Сайт навчального закладу – 62,7%**.

Серед іншого респонденти вказали на такі інструменти: електронна пошта, Facebook, Messenger, Badge Wallet, Padlet, інструменти Google, Всеосвіта, освіта.ua, власний блог, Google календар. Однак, ці інструменти не набрали більше трьох відповідей кожна.

Було також запропоновано відповісти учасникам опитування, що саме вони використовують для дистанційної роботи з учнями під час карантину. На запитання «*Чи використовуєте Ви такі онлайн ресурси для організації дистанційного навчання під час карантину?*» найбільше відсотків набрали такі ресурси: **авторські уроки на каналі YouTube – 72,9%; EdEra - 42,3%; Prometheus - 32,5%**; онлайн курси МОН з

підготовки до ЗНО – 27,3%; відео уроки на ТРК «Київ» - 22,8%; Цифрова освіта «Дія» - 15,4%; відео уроки на місцевих телеканалах - 11,8%.

Серед іншого респонденти вказали: власні розробки, Всеосвіта, Ранок, Zoom та власні відео уроки, записані в Zoom, На урок, Prometheus, відео каналу Yotube, Електронні підручники, TED, ВУМ, Google Classroom, Viber, Coursera, Edx, Future Learn, освітній хаб, власні напрацювання. Однак всі ці відповіді не набрали більше двох одиниць.

На відкрите запитання «які для Вас онлайн інструменти є ефективними для дистанційного навчання під час карантину?» було отримано такі відповіді: Viber, Zoom, відеоуроки, Google Classroom, онлайн уроки, сайт навчального закладу, комп'ютер, онлайн тести, Skype, Microsoft Teams, Learning Apps, онлайн ресурси Deutsche Welle, Goethe Institute, Oshkola, відеолекції та чати, вебінарна кімната, тести на платформі «На урок», тести з підготовки до ЗНО, Moodle, Академія

Cisco, Facebook, особистий сайт, Instagram, Prometheus, консультування батьків, Google disk - створення тестів, завдань, опитувальників, WordArt.com, Cross, Twitter, презентації на YouTube, авторські уроки на каналі YouTube, Padlet, Classtime, Evolution, Цифрова освіта, Skype, Padlet, Клас Доджио, сервіси Office365, Moodle, Hangouts Meet, Edpuzzle, Kahoot, Wizer.me, Google form, Hangout, Kahoot, LCMS, месенджери, соцмережі, сайт класу, Мій клас, освітні сервіси для проведення нарад, Telegram, трансляція на аудиторію, відео зв'язок, OneNote. Серед відповідей були й такі: важко оцінити ефективність; важливий не інструмент, а якість: стислість, зрозумілість, логічна послідовність, само замкненість.

Серед відповідей були й такі: Важко оцінити ефективність; Важливий не інструмент, а якість: стислість, зрозумілість, логічна послідовність, само замкненість.

Загалом, відповіді засвідчили про обізнаність вчителів щодо різноманіття засобів для здійснення навчання онлайн, однак, те, що більшість респондентів обрали лише один, або два варіанти вказаних засобів свідчить про необхідність знайомити їх з засобами, які забезпечують різні освітні потреби та виконують різні задачі.

Відповіді респондентів щодо того, яка кількість учнів щоденно задіяна у їхніх дистанційних заходах

Відповіді респондентів, щодо того, скільки часу вони витрачають на підготовку до занять протягом доби*

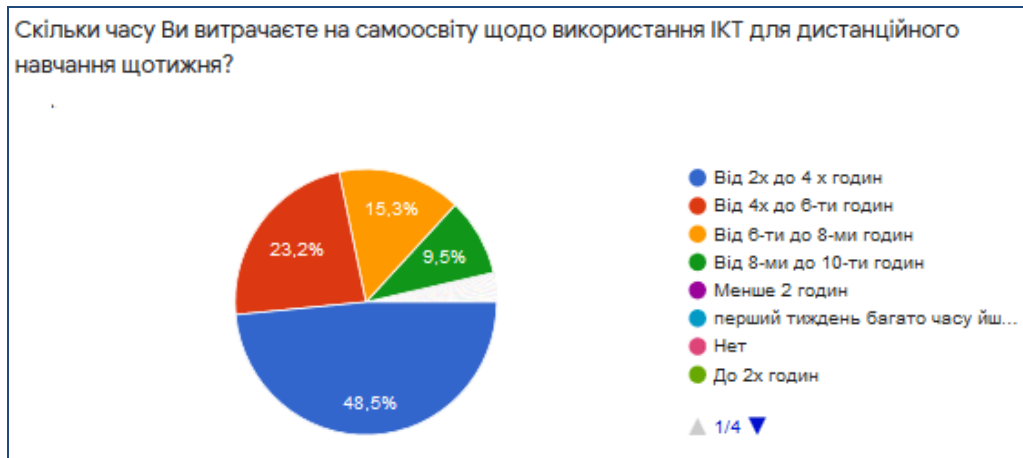
*5.8% - від 8 до 10 годин

Відповіді респондентів, скільки часу вони витрачають на здійснення навчально-виховного процесу на добу

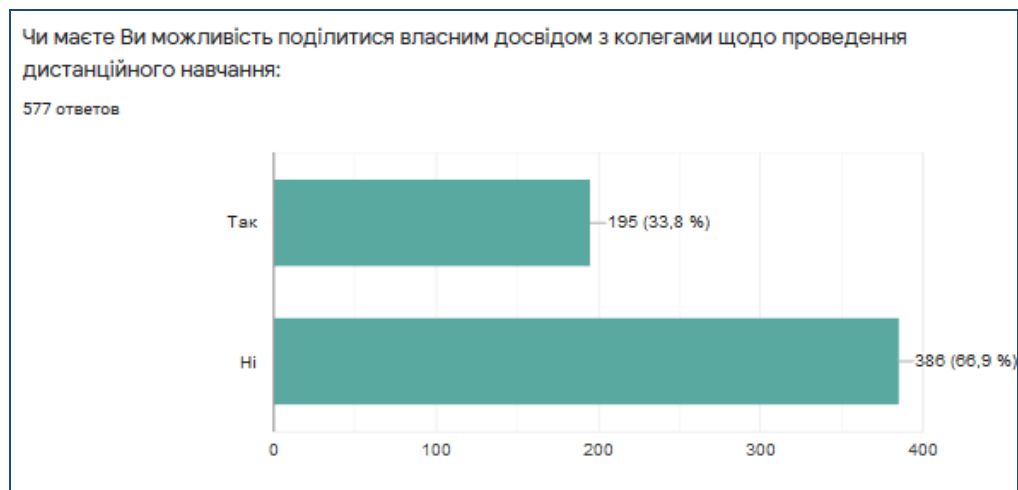

*6,2% - від 8 до 10 годин

Відповіді респондентів щодо кількості часу на самоосвіту щодо використання ІКТ для дистанційного навчання щотижня

Відповіді респондентів щодо того, чи мають вони можливість поділитись своїм досвідом з колегами

Було запропоновано, у разі позитивної відповіді на можливість поділитись досвідом, уточнити, які саме інструменти використовують педагоги для того, щоб обмінюватись досвідом. Отримано такі відповіді: Viber, Zoom, власна платформа, Google Form, Kahoot, Microsoft Teams, OneNote, Google Classroom, програма для створення покрокових відео для Інформатики, Messenger, На урок, Всеосвіта, YouTube, Padlet, Viber, Гугл диск, Skype, email, Facebook, Всесвіт, Classtime, відеоконференція, Hangouts, SMLS, Padlet, Mentimetr, Edpuzzle, власний блог, Медіапростір, Learningapps.org, YouTube, особистий блог, сайт закладу ЗЗСО, Освіторія, На Урок, National Geographic Learning, Cambridge University Press, Cambridge Assessment English, Clarivate Analytics, FutureLearn, MMPublications Ukraine.

У відкритих відповідях педагоги ділились заходами, які вони відвідали та провели, наприклад, «взяла участь у Другому Міжнародному науково-практичному WEB-форумі: «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» 25-27.03.2020»; «виступила з онлайн доповіддю «Сучасні підходи до цифровізації діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти».

З'ясовано також, що 33,8% респондентів не мають можливості ділитись досвідом з колегами. Це може означати, що такі умови для них не створені та частково свідчить про певні прогалини в обізнаності педагогів щодо таких можливостей та відсутність необхідних навичок.

Саме тому було запропоновано відповісти на запитання, які є перешкоди до здійснення дистанційного навчання в умовах карантину. Часткова картина, що демонструє основні перешкоди подана на діаграмі нижче.

Так, основними перешкодами педагоги вважають: недостатність досвіду – 58,6%; обмежений доступ до Інтернету – 35,3%; недостатньо інформації – 20,2%; нечіткі інструкції від адміністрації ЗЗСО – 10%; недостатня мотивація – 7,8%. Також серед переліку перешкод

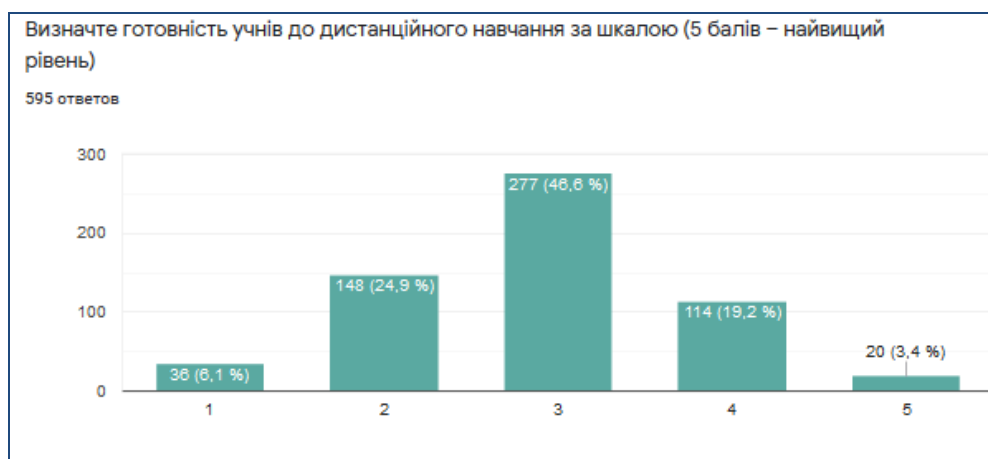
респонденти зазначили такі: недостатні технічні можливості учнів; обмежений доступ дітей до Інтернету; недостатньо місця на Google диску; недостатня організованість власної діяльності; недостатня мотивація учнів; відсутність можливості підготувати вчителів до дистанційного навчання; не вистачає ІТ-технологій; неякісний Інтернет; велика кількість класів, в яких працює вчитель; недостатнє апаратне забезпечення; перевантаження мережі. Лише три респонденти зазначили, що проблем немає.

2.3. БЛОК III. ГОТОВНІСТЬ УЧАСНИКІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

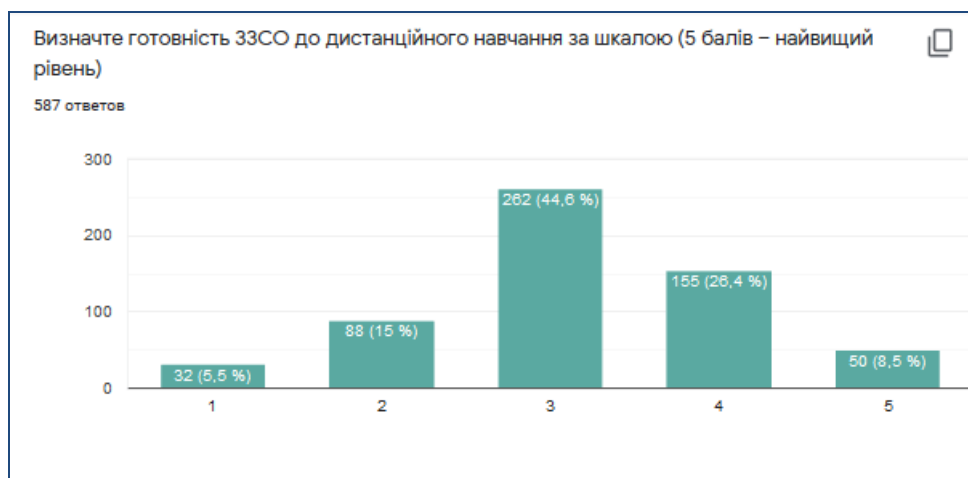
Відповіді респондентів щодо готовності вчителів до дистанційного навчання за 5-бальною шкалою

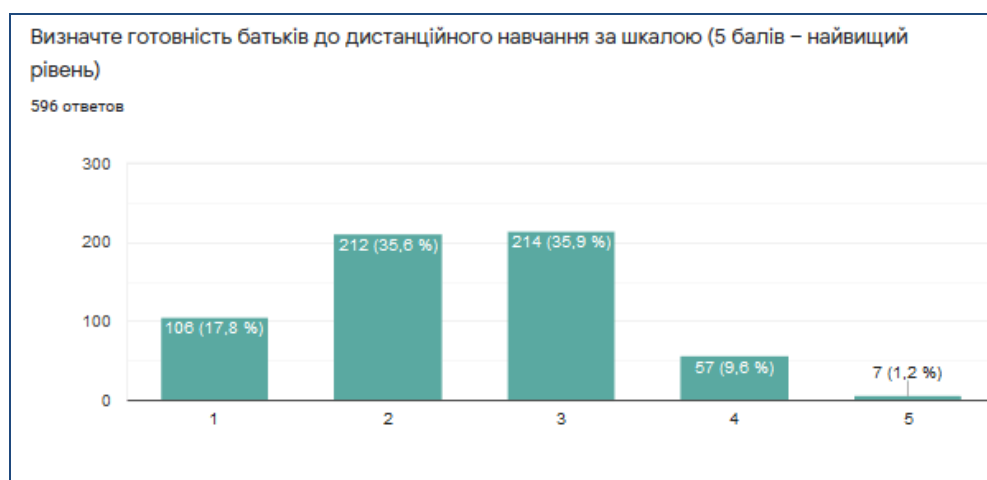
Відповіді респондентів щодо готовності учнів до дистанційного навчання за 5-бальною шкалою

Відповіді респондентів щодо готовності ЗЗСО до дистанційного навчання за 5-бальною шкалою

Відповіді респондентів щодо готовності батьків до дистанційного навчання їхніх дітей за 5-бальною шкалою

На запитання, **які питання виникають у батьків під час карантину**, було отримано такі **чотири найбільші категорії** відповідей:

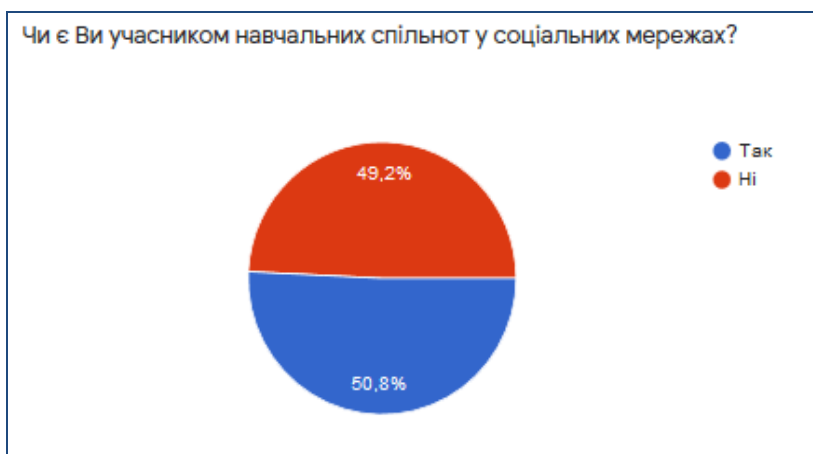
- як виконати домашнє завдання – 76,1%;
- чим займати дітей вдома на карантині – 50,4%;
- проведення ЗНО – 27,3%;
- проведення ДПА – 23,3%.

Серед інших відповідей педагогів були такі: оцінювання; деякі батьки ніяких запитань не задають; якщо роботу не здано в терміни, що робити?; чи будуть діти навчатися влітку?; як після роботи допомогти дитині?; як отримати консультацію з вчителем?; для чого нам це?; батьки хочуть посадити дитину перед екраном; питання пов'язані з

комп'ютерною неграмотністю; де знайти час, щоб займатися з дітьми?; як правильно організувати роботу дитини дистанційно?

Респондентам було запропоновано відповісти, якщо вони є учасниками навчальних спільнот у соціальних мережах, то яких саме.

Відповіді респондентів щодо того, чи є вони учасниками навчальних спільнот у соціальних мережах

Було отримано такі відповіді: групи у Facebook (наприклад, «Уміння вчити», «Вчителі іноземної мови», «Форум вчителів історії», «Хімія. Майданчик ідей для вчителів», «Родзинки до уроку історії», «Історії з історії», «Історія для кожного», «Освітній простір Донеччини», «Психологічна служба системи освіти Харківської області», «Простір вчительських ідей», «Методичні родзинки викладання зарубіжної літератури», «Союз освітян України», «Математика в школі», «Зарубіжна література в школах України», «Все для творчого вчителя», «Вчитель вчителю», «Вчительська скарбничка», «Скарбничка творчого філолога», «Практичні психологи та соціальні педагоги ЗЗСО», «Збережемо галузь «Мистецтво» у школі», «Уміти вчити», «Про мову», «Мовомарафон», «Digital Educator Group», «Вся Україна читає дітям» Східноукраїнська філія URCCYL», «Українська мова для всіх», «На флешку вчителю», «Природознавство», «Філологічні цікавинки», «Вчителі основ здоров'я», «Інклюзія. Допомога вчителю», «НУШ», «М18», «STEM освіта в Україні», «Академія сучасних освітян», «Вчитель-вчителю», «Уміти вчити: спільнота освітян», «Вчителі англійської мови», «Учитель НУШ», «British Council Teacher Community», «Все для вчителя», «Інформатика від А до Я», «Методики та стратегії НУШ», «Творчий вчитель», «Гра по-новому, навчання по-іншому», «Цікава біологія», «Класна робота», «Скарбничка вчителя НУШ», «Музичне мистецтво в школі», «Педрода» тощо); групи у Viber (наприклад, для батьків, для вчителів, «Вчителі біології та хімії

України», групи по навчальних предметах тощо); тематичні сайти для освітян (наприклад, The Teacher's Room, Education Microsoft, Smart Junior, Всеосвіта, НУШ, На Урок, Прошколу, Освіторія, Уміти, Майстерня гендерночутливого вчительства, Edcamp Ukraine, Creative English, Інтерактивне навчання, IREX); авторські сайти вчителів (наприклад, Все для вчителів історії), сайти установ (наприклад, Українська асоціація корекційних педагогів, Логозон, Донецький Палац молоді «Юність», ПОІППО, РІППО, УМО, МОН), навчальні платформи Prometheus, EdEra.

Відповіді респондентів щодо того, чи існує в них електронне портфоліо, де вони зберігають свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо

2.4. БЛОК IV. ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ У ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОГО РІВНЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Цей блок запитань присвячено потребам педагогів у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні їхньої обізнаності щодо використання онлайн засобів для здійснення дистанційного навчання.

Респондентам було задано запитання щодо того, чи мають вони доступ до онлайн ресурсів зі свого предмету. Було отримано такі відповіді:

Відповіді респондентів щодо того, де вони слідкують за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації

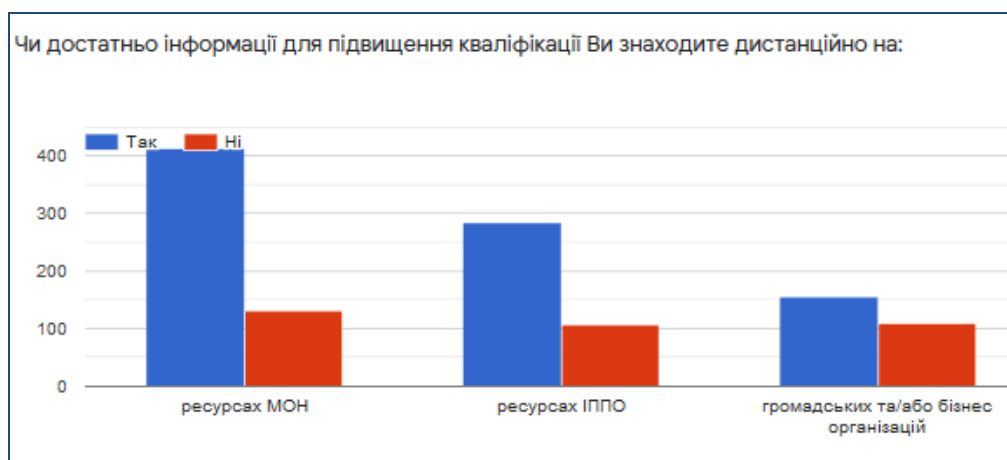

Найбільше відповідей було отримано у таких варіантах:

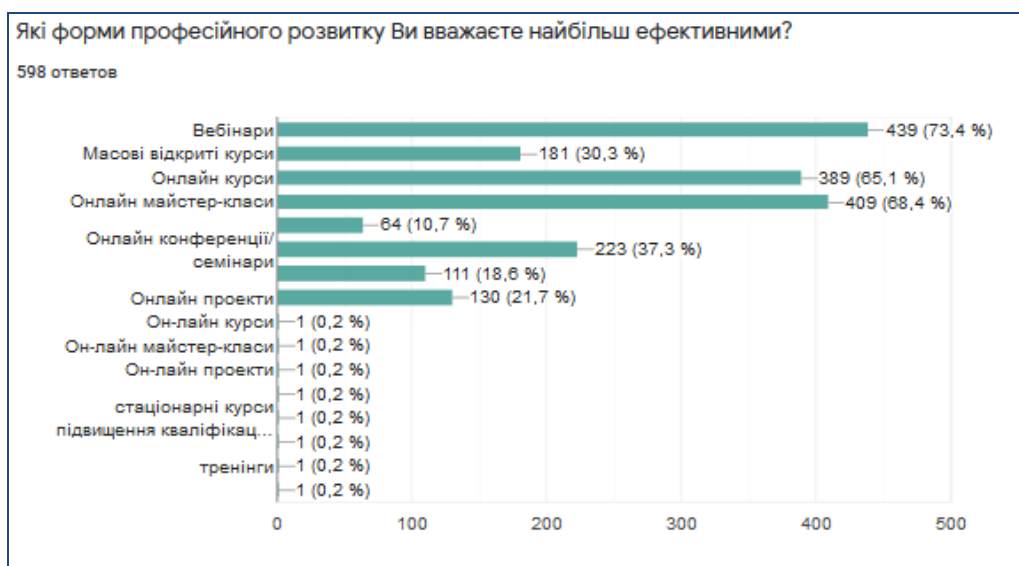
- соціальні мережі – 76,3%;
- сайт МОН – 69,4%;
- сайти ІППО- 38,1%;
- блоги вчителів – 28,8%;
- сайти громадських та/або бізнес організацій -14,2%;
- розсилка від адміністрації навчального закладу – 65,9%.

Серед іншого: через пошукову систему; Viber; Всеосвіта; На урок; мульті урок; <https://vseosvita.ua/>"Всеосвіта", "На Урок"онлайн-курси КВНЗ ХАНО; розсилки від "Наурок", "Ранок", "Всеосвіта».

Відповіді респондентів щодо того, чи достатньо інформації для підвищення кваліфікації вони знаходять дистанційно на ресурсах МОНУ, ППО, громадських організаціях, розподілились таким чином:

Відповіді респондентів щодо того, які форми професійного розвитку вони вважають найбільш ефективними

Серед найбільш ефективних форм професійного розвитку педагоги вказали:

- вебінари;
- онлайн курси;
- майстер-класи;
- онлайн конференції;
- онлайн семінари;
- проекти.

Найбільш прийнятні форми підвищення кваліфікації:

Слід зазначити, що педагоги виділили як найбільш ефективну форму – самоосвіту (60,9%), а також – очні та дистанційні майстер-класи, дистанційний тематичний курс, семінар-тренінг; індивідуальна робота з супроводом куратора.

На питання «Які у Вас існують потреби в підвищенні кваліфікації в умовах карантину?» відповіли 99 респондентів. 10% з них зазначили, що не мають жодних потреб. 10% зазначили як потребу нестачу часу, щоб самостійно розібратись, яким чином організувати та забезпечити дистанційне навчання. 20% респондентів наголосили, що вони потребують знань та чітких інструкції щодо використання онлайн інструментів, навчальних платформ для організації групової роботи, відео конференцій. 40% респондентів зазначили, що потребують онлайн курсів та вебінарів, які нададуть їм практичні поради щодо того, яким чином організувати дистанційне навчання та, водночас, забезпечать сертифікатами, які будуть зараховуватись під час атестації педагогічних працівників. 10% респондентів мають бажання підвищити кваліфікацію за окремими предметами під час онлайн курсів. 10% респондентів зазначили, що потребують супроводу під час проведення дистанційного навчання, бо погано володіють комп'ютером та не вміють використовувати онлайн ресурси.

Питання анкети «Які існують перешкоди, що заважають Вам підвищувати кваліфікацію онлайн?»

Серед існуючих перешкод, що заважають педагогічним працівникам підвищувати кваліфікацію онлайн, визначено, що основною перешкодою є проблеми з інтернетом (поганий зв'язок, тимчасова

відсутність, обмежений доступ). Другою перешкодою є брак часу, бо треба спочатку навчитись самому, а потім ще навчити учнів. До того ж багато часу витрачається на підготовку до занять та написання звітів, що призводить до надзвичайної завантаженості. Третьою перешкодою є відсутність конкретних інструкцій щодо використання онлайн ресурсів українською мовою. Також респонденти визначили, що не у всіх вдома є достатньо пристроїв, «недостатня особиста матеріальна база та відсутність вдома сучасної техніки».

ВИСНОВКИ

Останнє десятиліття українська система освіти привертає велику увагу до необхідності інтегрування ІКТ у всі процеси навчання: проголошуються відповідні стратегії, проводяться наукові дослідження, відбувається комп'ютеризація шкіл та інших закладів освіти, вчителі знайомляться з новим обладнанням та цифровими технологіями, методиками запровадження дистанційного навчання тощо.

Однак, на практиці реальна проблема створення умов та здійснення дистанційного навчання виникла як в Україні, так і у всьому світі лише в останній період, коли було запроваджено карантинні заходи у зв'язку з поширенням COVID-19. Після проголошення урядом і відповідними урядовими установами обов'язкового дистанційного режиму навчання перед вчителями постали реальні виклики з запровадження цієї форми навчання, які потребують нагального розгляду та вирішення. Тому й виникла потреба проведення даного опитування з питань потреб вчителів щодо підвищення фахового рівня з використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину.

Респонденти – переважно, вчителі ЗЗСО, керівники шкіл, а також методисти та викладачі закладів післядипломної педагогічної освіти та ЗВО, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники гуртків, асистенти вчителя та ін.

Опитування відбувалось онлайн, тому слід врахувати, що респонденти вже обізнані з цифровими технологіями та відповідали на запитання анкети, враховуючи існуючий власний досвід. Поза межами опитування залишились ті педагоги, які: не мають доступу до широкосмугового Інтернету, не забезпечені цифровими засобами спілкування, не вміють використовувати засоби та які з різних причин не змогли, або не бажали надати свої відповіді.

Поширення анкети відбувалось через декілька каналів:

- розсилку на ЗЗСО у різних областях;
- поширення (пости) на сторінці у ФБ;
- оголошення на сайтах ІІТЗН НАПН України та НАПН України.

Ці канали дозволили отримати відповіді 607 респондентів.

Серед педагогічної громадськості існує думка, що впровадження ІКТ та використання цифрових засобів в системі загальної середньої освіти відбувається не надто ефективно, проте 95,5% респондентів

надали відповідь, що вони здійснюють дистанційне навчання в умовах карантину. При цьому вони засвідчили, що більшість з них витрачає від 2-х до 6-ти годин на самоосвіту щодо використання ІКТ для дистанційного навчання.

Серед респондентів представлено розмаїття освітніх кваліфікацій, однак, переважна кількість опитаних – вчителі, зокрема, вчителі початкових класів. Це засвідчує про їх більшу активність у проведенні дистанційного навчання та залученість до реформи НУШ.

Варто відзначити позитивні моменти, які виявило проведене опитування. Аналіз відповідей респондентів за типами професійної кваліфікації свідчать, що 73% з них є вчителями, які взяли участь в опитуванні. Це може означати, що саме ця група респондентів найбільше зіткнулась з новими викликами, пов'язаними з організацією процесу дистанційного навчання, та активно взяли за їх вирішення під час карантину.

Результати опитування показують, що 95,5% респондентів здійснюють навчально-виховну діяльність в умовах карантину, що говорить нам про відповідальне ставлення до своєї роботи з боку педагогів. Для цього переважна більшість респондентів використали, в першу чергу, ті онлайн інструменти, якими вони впевнено користувались до запровадження карантину, наприклад, Viber - 88,2% та сайт навчального закладу - 62,7%.

Позитивна тенденція спостерігається в тому, що 61% вчителів активно займаються самоосвітою для забезпечення та організації дистанційного навчання. При цьому основним попитом користуються авторські уроки на каналі YouTube – 72,9%, матеріали для освітян на EdEra - 42,3% та Prometheus - 32,5%.

Найбільш ефективними формами професійного розвитку педагогічні працівники вказали вебінари, онлайн курси та майстер класи, онлайн конференції, онлайн семінари та проекти. На це слід звернути увагу з боку установ, які підвищують кваліфікацію педагогів.

Позитивним є те, що вчителі почали опановувати нові онлайн інструменти та шукати зручні для себе та учнів навчальні платформи, що дозволять забезпечити групове дистанційне навчання.

Питання, пов'язані з проблемами та потребами вчителів щодо впровадження дистанційного навчання та підвищення їхньої обізнаності у використанні онлайн засобів виявили таку важливу інформацію, як відсутність чітких інструкцій щодо використання онлайн засобів (особливо для практичних психологів, соціальних педагогів, асистентів вчителів); низький рівень готовності вчителів та закладів освіти

(переважна оцінка 3 по 5-ти бальній шкалі) до онлайн спілкування в умовах карантину; низьку спроможність ділитись досвідом серед колег (66,8%). Серед основних перешкод – обмежений доступ до Інтернету – 35,2%; недостатньо досвіду – 58,7%; недостатньо інформації про онлайн засоби – 20,2%; нечіткі інструкції від адміністрації ЗЗСО – 10%; недостатня мотивація – 7,8%.

Респонденти вказують також на обмеження, які не залежать від системи освіти: перевантаження мережі, обмежений доступ учнів до Інтернету, неготовність батьків, немає вдома технічного забезпечення та обладнання та ін.

Для виявлення статусу респондентів щодо їх професійного спілкування з колегами та користування онлайн мережами та засобами для дистанційного навчання, було виявлено, що майже половина з опитаних є членами професійних спільнот (50,6%), інша частина не бере участь у професійному спілкуванні в онлайн спільнотах. При цьому, респонденти зазначили, що інформацію про останні оновлення та новини, а також інструменти з дистанційного навчання вони беруть саме з соціальних мереж (76,3%). Також 65,7% отримують новини з розсилки від адміністрації начального закладу; 69,3% - з сайту МОН; і лише 38,2% - отримують новини на сторінках та розсилці від установ, що здійснюють післядипломну освіту. Це може свідчити про низьку активність цих закладів, непривабливість або відсутність простих інструкцій та ефективних інформаційних матеріалів від установ післядипломної освіти у питаннях підвищення обізнаності вчителів щодо використання цифрових засобів в умовах карантину.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Отримані відповіді та думки респондентів дали можливість окреслити рекомендації щодо підвищення фахового рівня вчителів з питань використання ІКТ та здійснення дистанційного навчання в умовах карантину.

Отримані результати дають змогу зробити висновок, що вчителі є основними рушіями та агентами здійснення дистанційних заходів в умовах карантину: саме вони навчають онлайн, консультують батьків, здійснюють самоосвіту для підвищення свого фахового рівня. Зміст цієї діяльності має базуватись на чітких інструкціях з боку державних органів влади, управлінь освіти, закладів освіти та післядипломної освіти та за підтримки всіх зацікавлених осіб. Інтегрування спільних цілей, цінностей, завдань, створення можливостей для учнів та вчителів – є основним завданням держави сьогодні.

Отримані результати, на наш погляд, можуть бути використані такими сторонами:

- **урядовими установами**, Міністерством освіти і науки України, управліннями освіти на різних рівнях (для розроблення планів дій, програм, проведення заходів, що спрямовані на підтримку вчителів в умовах карантину);
- **зкладами загальної середньої освіти** та іншими освітніми установами (для побудови каналів комунікації, онлайн підтримки та інформування колективу щодо планів роботи, наявних технічних та програмних засобів, можливостей для учнів та батьків в умовах конкретного регіону та закладу освіти, швидкого реагування на потреби вчителів та учнів, підтримки вчительських інновацій);
- **зкладами післядипломної педагогічної освіти** та іншими установами, що здійснюють підвищення кваліфікації вчителів (для запровадження та методичного супроводу онлайн заходів з підвищення кваліфікації вчителів, зокрема щодо використання ІКТ та проведення дистанційного навчання, інформування про нові онлайн можливості для вчителів, консультування їх щодо здійснення дистанційного навчання);
- **науково-дослідними установами**, зокрема в системі НАПН України (для розроблення інструментів та методик підтримки онлайн навчання з різних предметних галузей, виявлення прогалин та пропонування інноваційних, ефективних науково обґрунтованих онлайн засобів, та науково-методичного

супроводу, що забезпечать вчителів і систему підвищення кваліфікації новітніми розробками);

- **іншими зацікавленими сторонами**, зокрема організаціями громадянського суспільства (для підтримки онлайн навчання в умовах карантину, моніторингу та оцінювання рівня доступу до освітніх послуг та процесу дотримання прав учнів на освіту в умовах карантину та обмежень, що спричинені цим).

Отже, вказані вище установи та зацікавлені сторони мають звернути увагу на наступні рекомендації:

- розробити формат та плани регулярного спілкування з вчителями для вирішення проблем та швидкого реагування на потреби вчителів, щодо надання підтримки щодо вдосконалення та оновлення методик онлайн навчання з учнями;
- створити умови для забезпечення педагогів доступом до Інтернету та комп'ютерного обладнання для здійснення дистанційного навчання;
- розробити чіткі інструкції для всіх категорій вчителів, практичних психологів, соціальних педагогів, асистентів вчителів, керівників шкіл щодо використання онлайн засобів для проведення дистанційного навчання та налагодження каналів комунікації з закладами освіти та суб'єктами педагогічної дії;
- створити та впровадити у кожному регіоні термінові короткотривалі курси з питань використання онлайн інструментів для здійснення дистанційного навчання (на базі закладів ППО та інших установ, що проводять підвищення кваліфікації вчителів). Найбільш ефективними формами професійного розвитку педагогічні працівники вказали вебінари, онлайн курси та майстер класи, онлайн конференції, онлайн семінари та проекти;
- розширити спектр теле- та радіо- уроків для учнів на регіональних каналах ЗМІ;
- запровадити систему консультування вчителів онлайн в умовах карантину з питань використання ІКТ та проведення дистанційного навчання у кожному закладі ППО. Таке консультування потрібно організувати й для батьків на рівні ЗЗСО.
- розширити можливості обміну досвідом між вчителями щодо здійснення онлайн навчання (на базі закладів ППО, професійних спільнот, ЗЗСО);

- розробити пам'ятки для учнів та батьків щодо безпечного використання екранного часу та онлайн інструментів задля захисту від онлайн загроз та збереження здоров'я учнів;
- розробити та впроваджувати інноваційні онлайн методики для навчання учнів, що доводять свою практичність та ефективність в умовах карантину. Такі розробки мають бути науково обґрунтованими;
- запропонувати інноваційні технологічні рішення для здійснення дистанційного навчання вчителями. При цьому варто залучати приватний сектор та сферу бізнесу;
- здійснювати постійний онлайн моніторинг проблем і потреб вчителів щодо здійснення дистанційного навчання та підвищення кваліфікації з цього питання з метою швидкого на них реагування в умовах карантину.

Проаналізувавши потреби, які було з'ясовано під час проведення опитування, відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій ІІТЗН підготував та оприлюднив 1 квітня 2020 р. інформаційні бюлетені «Електронні освітні ресурси для вчителів різних предметів з організації дистанційного навчання» <https://lib.iitta.gov.ua/719807/> та «Онлайн інструменти для організації дистанційного навчання в умовах карантину» <https://lib.iitta.gov.ua/719816/>. Ці ресурси містять підбірку онлайн інструментів для дистанційного навчання, що можуть бути використані вчителями під час карантину.

Викладені рекомендації є баченням авторів, що базується на опитуванні громадської думки. Автори вбачають важливим продовження подібних досліджень, результати яких можуть бути корисними для прийняття управлінських рішень на різних рівнях.

Аналітичні матеріали опрацьовано й підготовлено в рамках НДР «Розвиток інформаційно-цифрового навчального середовища української школи» (реєстраційний №0120U100193), що здійснюється в ІІТЗН НАПН України (Іванюк І.В., к.п.н., Овчарук О.В., к.п.н.).

5. ДОДАТКИ

5.1. АНКЕТА для вчителів

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ПОТРЕБИ ВЧИТЕЛІВ У ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОГО РІВНЯ З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Шановний колего!

Просимо Вас відповісти на наші запитання щодо Ваших потреб у здійсненні дистанційного навчання та підвищення фахового рівня під час карантину. Ваша думка допоможе оцінити ефективність використання он-лайн інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, визначити освітні ресурси, які користуються найбільшим попитом в умовах карантину.

Це опитування є анонімним.

Дякуємо за співпрацю!

Блок I.	Загальні відомості про учасників
	Поставте позначку ✓ у відповідному вікні
1. Ваш вік?	25 або менше ☐
	між 26 та 40 ☐
	між 40 та 55 ☐
	55 та більше ☐
2. Ваша кваліфікація?	адміністратор (ЗЗСО) ☐
	вчитель ☐
	методист ☐
	педагог-організатор ☐
	практичний психолог ☐
	інше: ☐

3. Який(і) предмет(и) ви викладаєте?	Біологія	☐
	Географія	☐
	Економіка	☐
	Зарубіжна література	☐
	Іноземна мова	☐
	Інформатика	☐
	Історія України та/або Всесвітня історія	☐
	Математика	☐
	Музика	☐
	Образотворче мистецтво	☐
	Початкові класи	☐
	Правознавство та/або Громадянська освіта	☐
	Трудове навчання	☐
	Українська мова та/або література	☐
	Фізика	☐
	Фізична культура	☐
Хімія	☐	
Не викладаю предметів	☐	
Інше	☐	
4. Ваш стаж професійної діяльності?	до 5 років	☐
	до 10 років	☐
	до 20 років	☐

	20 та більше		☐
5. Стать?	чоловік ☐	жінка ☐	☐

Блок II. Організація дистанційного навчання на практиці

6. Чи здійснюєте Ви навчально-виховну діяльність дистанційно в умовах карантину?

- Так
- Ні

7. Що використовує Ви/Ваш навчальний заклад для забезпечення дистанційного навчання в умовах карантину?

- Anymeeting
- Appear.in
- Asana
- CiscoWebex
- ClassDojo
- Classtime
- Edmodo
- FreeConferenceCall
- GoogleClassroom
- Googledisk
- GoogleMeet (Hangout)
- JitsiMeet
- Microsoft Teams
- Moodle
- Skype
- Sluck
- SMLS
- Telegram
- Viber
- WhatsApp
- Zoom
- Електронний щоденник
- МійКлас
- На урок
- Сайт навчального закладу
- Інше (додайте)

8. Чи використовуєте Ви такі он-лайн ресурси для організації дистанційного навчання під час карантину:

- Prometheus
- EdEra
- Цифрова освіта «Дія»
- авторські уроки на каналі YouTube
- онлайн курси МОН з підготовки до ЗНО
- відео уроки на ТРК «Київ»
- відео уроки на місцевих телеканалах
- Інше (додайте)

9. Які онлайн інструменти виявились найбільш ефективними для здійснення дистанційного навчання під час карантину?

Додайте _____

10. Яка кількість учнів задіяна у ваших дистанційних заходах?

- До 10-ти
- До 20-ти
- Більше 20-ти
- Більше 30-ти

11. Скільки часу Ви витрачаєте на підготовку до навчально-виховного процесу протягом доби?

- Від 2-х до 4-х годин
- Від 4-х до 6-ти годин
- Від 6-ти до 8-ми годин
- Від 8-ми до 10-ти годин

12. Скільки часу Ви витрачаєте на здійснення навчально-виховного процесу протягом доби?

- Від 2-х до 4-х годин
- Від 4-х до 6-ти годин
- Від 6-ти до 8-ми годин
- Від 8-ми до 10-ти годин

13. Скільки часу ви витрачаєте на самоосвіту щодо організації дистанційного навчання протягом доби?

- Від 2х до 4 х годин
- Від 4х до 6-ти годин

- Від 6-ти до 8-ми годин
- Від 8-ми до 10-ти годин

14. Чи маєте Ви можливість поділитися власним досвідом з організації дистанційного навчання з колегами:

- Так
- Ні

15. Якщо «Так», які сервіси Ви для цього використовуєте? (перелічить сервіси) _____

16. Які у Вас існують перешкоди для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину?

- Обмежений доступ до Інтернету
- Не чіткі інструкції від адміністрації ЗЗСО
- Недостатньо досвіду
- Недостатня мотивація
- Недостатньо інформації
- Інше _____

Блок III. Готовність учасників навчального процесу до дистанційного навчання

17. Визначте готовність вчителів до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

18. Визначте готовність учнів до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)

19.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

20.Визначте готовність ЗЗСО до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

21.Визначте готовність батьків до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

22.Які питання виникають у батьків під час здійснення дистанційного навчання:

- Проведення ЗНО
- Проведення ДПА
- Чим займати дітей вдома на карантині
- Як виконати ДЗ
- Інше (додайте) _____

23.Чи є Ви учасником навчальних спільнот у соціальних мережах?

- Так
- Ні

24.Якщо «Так», то вкажіть яких (перелічить назви навчальних спільнот)_____

25.Чи існує у Вас електронне портфоліо, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?

- Так
- Ні
- Маю свій блог

Блок IV. Визначення потреб у здійсненні дистанційного навчання та підвищення фахового рівня під час карантину

26. Чи маєте Ви доступ до он-лайн ресурсів з Вашого предмету?

- Початкова школа Так Ні
- 5-6 клас Так Ні
- 7-8 клас Так Ні
- 9 клас Так Ні
- 10-11 клас Так Ні

27. Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації?

- соціальні мережі
- сайт МОН
- сайти ІППО
- блоги вчителів
- сайти громадських та/або бізнес організацій
- розсилка від адміністрації навчального закладу
- інше

28. Чи достатньо інформації для підвищення кваліфікації Ви знаходите дистанційно на

- ресурсах МОН - Так Ні
- ресурсах ІППО - Так Ні
- он-лайн платформ для дистанційного навчання - Так Ні
- громадських та/або бізнес організацій - Так Ні
- інше

29. Які форми професійного розвитку Ви вважаєте найбільш ефективними? Оцінити за 5-ти бальною шкалою

- Вебінари
- Масові відкриті курси
- Он-лайн курси
- Он-лайн майстер-класи
- Он-лайн професійні симулятори
- Он-лайн конференції/семінари
- Он-лайн професійні конкурси
- Он-лайн проекти
- Інше

30. Яка форма підвищення кваліфікації з використанням ІКТ є для Вас найбільш прийнятною?

- Індивідуальна робота з супроводом куратора
- Очний тематичний курс
- Дистанційний тематичний курс
- Очний тематичний тренінг/семінар
- Дистанційний тематичний тренінг/семінар
- Очний майстер-клас
- Дистанційний майстер-клас
- Самостійно
- Інше _____

31. Які у Вас існують потреби в підвищенні кваліфікації в умовах карантину:

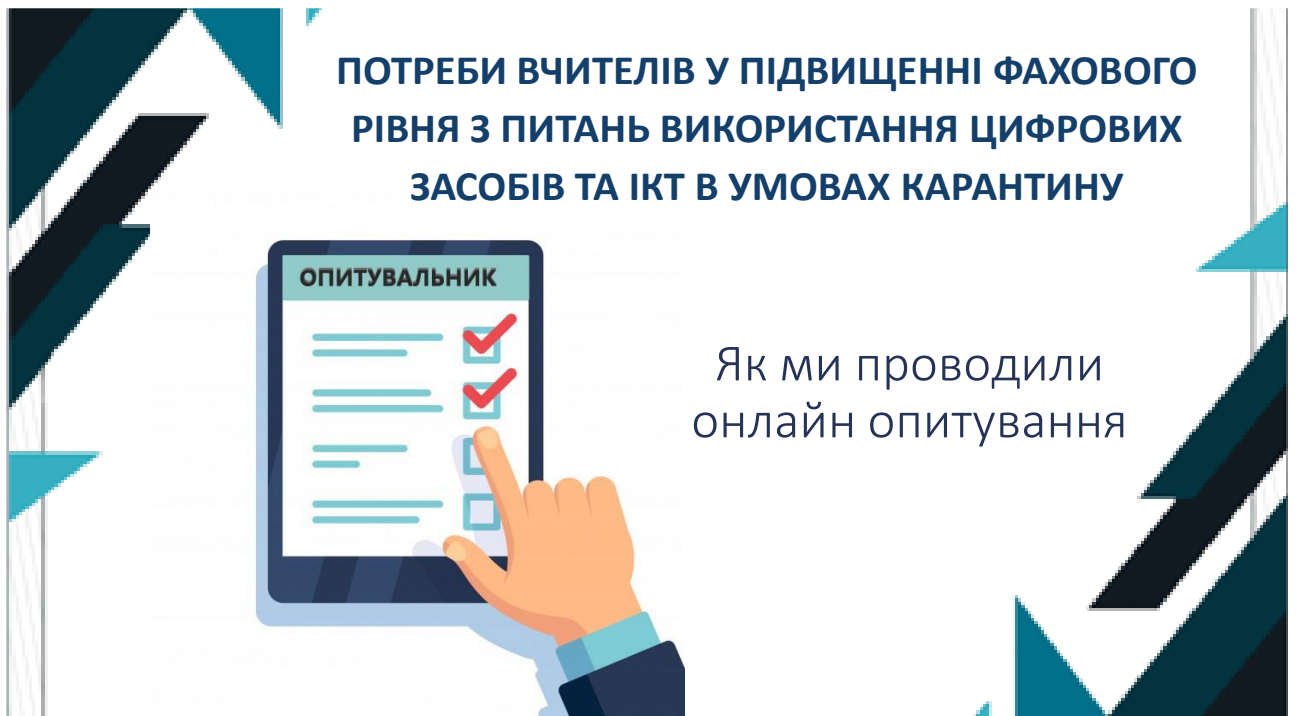
додайте _____

32. Які існують перешкоди, що заважають Вам підвищувати кваліфікацію онлайн:

Додайте _____

5.2. ЯК ПРОВОДИЛИ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ. КРОКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

1.

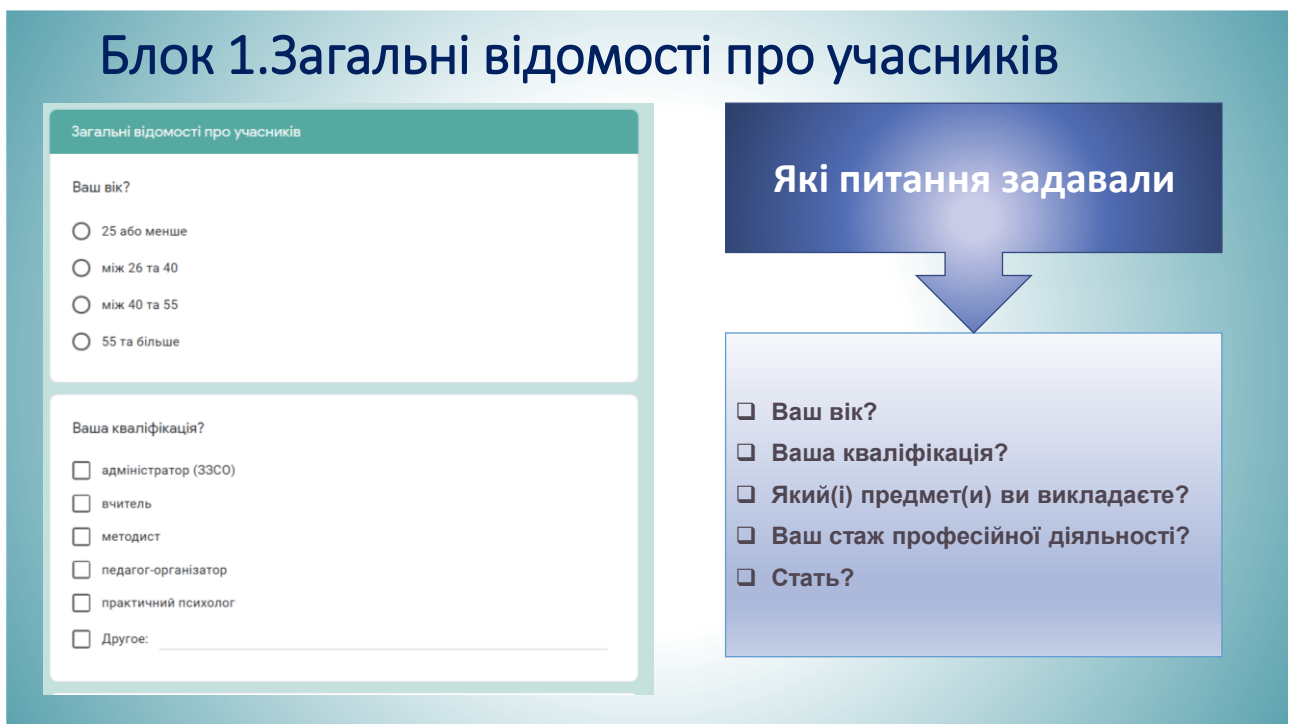
2.

3.

4.

5.

Блок 2. Організація дистанційного навчання на практиці

Які питання задавали

Чи використовуєте Ви такі онлайн ресурси для організації дистанційного навчання під час карантину:
На питання можна надати декілька варіантів відповідей

- Prometheus
- EdEra
- Цифрова освіта «Дія»
- авторські уроки на каналі YouTube
- онлайн курси МОН з підготовки до ЗНО
- відео уроки на ТРК «Київ»
- відео уроки на місцевих телеканалах
- Друге: _____

Які для Вас онлайн інструменти є ефективними для дистанційного навчання під час карантину?

Мій ответ _____

- Чи здійснюєте Ви навчально-виховну діяльність дистанційно в умовах карантину?
- Що використовуєте Ви/Ваш навчальний заклад для забезпечення дистанційного навчання в умовах карантину?
- Чи використовуєте Ви такі онлайн ресурси для організації дистанційного навчання під час карантину?
- Які для Вас онлайн інструменти є ефективними для дистанційного навчання під час карантину?
- Яка кількість учнів задіяна у Ваших дистанційних заходах щоденно?
- Скільки часу Ви витрачаєте на підготовку до навчально-виховного процесу протягом доби?
- Скільки часу Ви витрачаєте на здійснення навчально-виховного процесу протягом доби?
- Скільки часу Ви витрачаєте на самоосвіту щодо використання ІКТ для дистанційного навчання щотижня?
- Чи маєте Ви можливість поділитися власним досвідом з колегами щодо проведення дистанційного навчання?
- Які сервіси Ви використовуєте для цього?
- Які у Вас існують перешкоди для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину?

6.

Блок 3. Готовність учасників навчального процесу до дистанційного навчання

- Визначте готовність вчителів до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)
- Визначте готовність учнів до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)
- Визначте готовність ЗЗСО до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)
- Визначте готовність батьків до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)
- Які питання виникають у батьків під час здійснення дистанційного навчання
- Чи є Ви учасником навчальних спільнот у соціальних мережах?
- Якщо «Так», то вкажіть яких (перелічить назви навчальних спільнот)
- Чи існує у Вас електронне портфоліо, де Ви зберігаєте свої досягнення, методичні розробки, електронні освітні ресурси тощо?

Які питання задавали

Визначте готовність батьків до дистанційного навчання за шкалою (5 балів – найвищий рівень)

1 2 3 4 5

Які питання виникають у батьків під час здійснення дистанційного навчання:
На питання можна надати декілька варіантів відповідей

- Проведення ЗНО
- Проведення ДПА
- Чим займати дітей вдома на карантині
- Як вакцинувати ДЗ
- Друге: _____

Чи є Ви учасником навчальних спільнот у соціальних мережах?

- Так
- Ні

7.

Блок 4. Визначення потреб у здійсненні дистанційного навчання та підвищення фахового рівня під час карантину

Чи маєте Ви доступ до онлайн ресурсів з Вашого предмету? На питання можна надати декілька варіантів відповідей.

	Так	Ні
Початкова школа	☐	☐
5-6 клас	☐	☐
7-8 клас	☐	☐
9 клас	☐	☐
10-11 клас	☐	☐

Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації? На питання можна надати декілька варіантів відповідей

- соціальні мережі
- сайт МОН
- сайти ІППО
- блоги вчителів
- сайти громадських та/або бізнес організацій
- розсилка від адміністрації навчального закладу
- Другое: _____

Які питання задавали

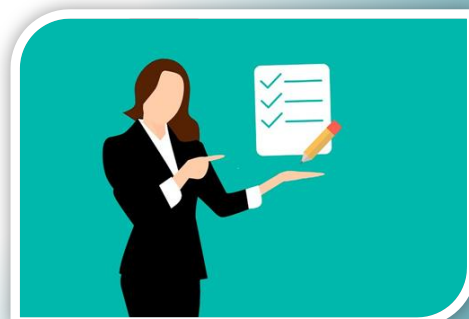
- Чи маєте Ви доступ до онлайн ресурсів з Вашого предмету? На питання можна надати декілька варіантів відповідей.
- Де Ви слідкуєте за новинами щодо дистанційних курсів підвищення кваліфікації?
- Чи достатньо інформації для підвищення кваліфікації Ви знаходите дистанційно на таких ресурсах: МОН, ІППО, громадських та/або бізнес організацій
- Які форми професійного розвитку Ви вважаєте найбільш ефективними?
- Яка форма підвищення кваліфікації з використанням ІКТ є для Вас найбільш прийнятною?
- Які у Вас існують потреби в підвищенні кваліфікації в умовах карантину?
- Які існують перешкоди, що заважають Вам підвищувати кваліфікацію онлайн

8.

Якщо Ви бажаєте прийняти участь в опитуванні йдіть за посиланням:
<https://forms.gle/oJkoADGLTJNBySc6>

Якщо бажаєте ознайомитись з першими результатами онлайн опитування йдіть за посиланням:
<https://lib.iitta.gov.ua/719908/>

9.

Укладачі онлайн анкети «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину»

5.3. СКРІНИ АНКЕТИ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ

Вопросы Ответы 779

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України

**ПОТРЕБИ ВЧИТЕЛІВ У ПІДВИЩЕННІ
ФАХОВОГО РІВНЯ З ПИТАНЬ
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ
В УМОВАХ КАРАНТИНУ**

Раздел 1 из 5

Опитувальник

Шановний колего! Просимо Вас відповісти на наші запитання щодо Ваших потреб у здійсненні

После раздела 1 Перейти к следующему разделу

Раздел 2 из 5

Загальні відомості про учасників

Вопросы Ответы 779

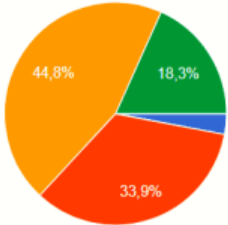
779 ответов

Принимать ответы

Сводка Вопрос Отдельный пользователь

Загальні відомості про учасників

Ваш вік?
772 ответа

- 25 або менше
- між 26 та 40
- між 40 та 55
- 55 та більше

Представлення результатів онлайн-опитування «Потреби учителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» в Електронному науковому фаховому виданні «Інформаційні технології і засоби навчання», яке індексується в міжнародній наукометричній базі Web of Science Core Collection.

The screenshot shows the journal's website interface. At the top, it displays the ISSN: 2076-8184 and the journal title 'Інформаційні технології і засоби навчання'. Below the title, there are navigation links for 'Про журнал', 'Редакція', 'Політика', 'Поточний випуск', 'Архіви', 'Для авторів', and 'Етичні положення'. A search bar is located on the right. The main content area features the article title in Ukrainian: 'ВІДПОВІДЬ УКРАЇНСЬКИХ ВЧИТЕЛІВ НА COVID-19: ВИКЛИКИ І ПОТРЕБИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ'. Below the title, the authors are listed: Ірина Володимирівна Іванюк and Оксана Василівна Овчарук, with their affiliations and ORCID iDs. A small photo of the authors is also present. The page includes logos for 'EMERGING SOURCES CITATION INDEX', 'doi', 'Google', 'Facebook', and 'UNICHECK'. A 'Подати статтю' button is visible at the bottom right.

УДК 37.016:004+37.091.12.046-021.68:004](07)

THE RESPONSE OF UKRAINIAN TEACHERS TO COVID-19: CHALLENGES AND NEEDS IN IMPROVING THE USE OF DIGITAL TOOLS FOR DISTANCE LEARNING

Abstract. The article features the results of a survey on the challenges and needs of the Ukrainian teachers in the implementation of distance education in the conditions of quarantine caused by the COVID-19 pandemic. The survey was carried out by the Comparative Studies Department for Information and Education Innovations of the Institute of Information Technologies and Learning Tools of the NAES of Ukraine in 2020. The study is based on the 607 responses of educators from all-over Ukraine to the online questionnaire conducted between March 27 and April 4, 2020. The content of the questionnaire covered the following topics: educational qualification of teachers, number of screen hours, problems with the access to necessary information, access to the Internet, digital tools that teachers use for distance learning, teachers' needs in the professional development regarding the use of ICT. The obtained answers allowed providing recommendations for public education authorities, decision makers,

institutions of secondary, higher and postgraduate education on the improvement of teachers' digital competence, organization of online communication and Internet access on the workplace to digital tools for distance education. The recommendations are based on the responses of the international educational community and organizations (OECD, PISA, UNESCO, and Council of Europe) to COVID-19, in comparison with the Ukrainian realities reflected in the online survey. The novelty of the study presented in the article lies in the fact that it gives a response to the needs that Ukrainian teachers identified in the first weeks of the quarantine. It can be used to achieve long-term practical results in providing support for schools, teachers, school administrators and students in the organization of distance learning as well as in overcoming barriers to teachers' access to information on the use of digital distance learning tools.

Key words: teachers; distance learning; digital learning tools; COVID-19.

1. INTRODUCTION

Statement of the problem. Ukrainian schools closed their doors and transitioned to distance learning in March 2020 as part of a national social distancing and quarantine in response to the COVID-19 pandemic. Over the last decade, the Ukrainian education system has been paying close attention to the need to integrate ICT into all learning processes. This applies to education strategies, the digitization of schools, new online teaching methods and tools, and the use of digital technologies in the real learning process. However, in practice, the real problem of creating conditions and implementing distance learning arose both in Ukraine and around the world only recently, when quarantine measures were introduced to fight the spread of COVID-19.

The main issue on the agenda of education systems in many countries in the context of the pandemic caused by COVID-19 is the organization of online learning for all learners and the mobilization of all human educational resources for this process. COVID-19 has become a catalyst for educational institutions around the world to find innovative solutions in a relatively short period of time.

Between March 27 and April 4, 2020, scholars of the Institute of Information Technologies and Teaching Tools of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine conducted an online survey on the needs of teachers and other categories of educators in distance learning and professional development during quarantine related to the spread of COVID-19 in Ukraine. The survey was conducted in order to assess the situation in

distance education during the quarantine, as well as to provide recommendations to relevant stakeholders. The online survey was aimed at identifying public opinion on the effectiveness of using the online tools for distance learning, as well as identifying educational resources and e-learning tools for distance learning that are most in demand among teachers.

Analysis of recent research and publications. The use of ICT by teachers is featured in the works of domestic scientists and practitioners: V. Yu. Bykov, O. Yu. Burov, V. P. Bepalko, A. M. Gurzhiy, M. I. Zhaldak, Yu. O. Zhuk, T. I. Koval, V. V. Lapinsky, A. F. Manako, N. V. Morse, E. I. Mashbyts, O. O. Oliynyk, O. V. Spivakovsky, S. O. Semerikov, O. M. Spirin, Yu. V. Trius, and others. These scholars research the approaches to the ICT use by educators, the development of learners' digital competence, the organization of the digital environment in educational institutions, and the development of the curricula at in-service teacher training institutions.

The theoretical and practical issues of teachers' professional development based on the use of ICT are investigated in detail in the works of A. M. Gurzhiy, S. G. Litvinova, M. V. Noskova, N. M. Mukan, O. O. Oliynyk, M. M. Pshukova and others. The works of the abovementioned scholars as well as the international educational organizations' expertise served as the background of this study.

The aim of the article is to reveal the needs of Ukrainian educators regarding the improvement of their professional skills in the use of digital tools for distance learning during COVID-19 quarantine and to provide appropriate recommendations to Ukrainian stakeholders and decision makers.

2. RESEARCH METHODS

In our research, we used the following theoretical and empirical methods: a) analysis of pedagogical literature; b) comparison and synthesis of different approaches to the problem under study from the international experience perspective; c) retrieval of information; d) observation and survey (questioning); e) computational methods of information processing. A particular attention was paid to the open-ended questions. An online questionnaire was developed based on the expertise of international organisations, among which are: OECD, PISA, Council of Europe, and UNESCO. The Digital Competence Framework for Educators (2017) was taken into account in the process of the questioning. The questionnaire for educators was done in the Google Forms.

3. RESEARCH RESULTS

3.1. International approaches to the COVID-19 response in education. In the recent weeks, in view of the introduction of quarantine in various countries affected by the COVID-19 pandemic, most international

organizations have made statements and a number of recommendations for education systems that can be used by countries to make policy decisions and implement specific action plans. M. Fassari, Chairman of the Steering Committee on Education Policy and Practice of the Council of Europe, stated that education is one of the sectors most affected by the crisis related to the COVID-19 pandemic. Education authorities in the 50 member states of the CoE European Cultural Convention are faced with the task of ensuring continuity of education process, including assessment and examinations, as well as minimizing the impact on students and teachers [1].

The Education Department of the Organization for Economic Co-operation and Development has published a response to the situation in education systems in countries where institutions face challenges in organizing distance learning. The OECD has presented a number of measures that can be taken to address these issues. These are, above all, the response to the current crisis, as well as the best practices of OECD member countries, education standards of the Council of Europe, new and existing educational resources to address current problems that can be used by teachers, other professionals and the general public [2].

The Organization for Economic Co-operation and Development has published the Framework Guidelines for Education's Response to the COVID-19 2020 Pandemic, based on data collected in the latest PISA study. The purpose of the report is to support decision-making in education to develop and implement an effective educational response to the COVID-19 pandemic. Heads of educational systems and organizations are asked to develop plans for continuing education using alternative methods for the period of necessary social isolation. Based on a rapid assessment of educational needs and existing responses in ninety-eight countries, the report identifies the most important needs to be addressed in these plans, as well as areas that may be more problematic in the implementation of the plans [4].

The UNESCO Institute for Information Technologies in Education has published the statement “Combat COVID-19: Keep learning. Together we are on the move!”. In response to a surge in school and university closures to contain the spread of COVID-19, on 10 March 2020 UNESCO convened a global videoconference of high education officials to step up the emergency response and share strategies to minimize learning disruption worldwide. As emphasized by Mrs S. Giannini, UNESCO’s Assistant Director-General for Education: “We need to come together not only to address the immediate educational consequences of this unprecedented crisis, but to build up the longer-term resilience of education systems” [5]. UNESCO proposed a range of training courses for teachers online in different languages on the platform of the International Institute of Online Education (IIOE) that allows teachers to gain most in-demand comprehensive skills, access quality cutting-edge courses and pragmatic web tools, witness self-improvement through the ICT-

competency assessment, carry out blended and online learning and gain on-site training opportunities, co-create local digital learning resources databases and much more [6].

3.2. Ukrainian realities and responses to COVID-19 in education: survey background. An online survey of educators was conducted based on the need for a rapid and adequate response to the situation related to the introduction of a national quarantine for the spread of the COVID-19 virus in Ukraine. The following regulations were taken into account:

- Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine # 211 of March 11, 2020 "On prevention of the spread of corona virus COVID-19 in Ukraine";
- Resolution of the Ministry of Education and Science of Ukraine # 406 of March 16, 2020 "On organizational measures to prevent the spread of coronavirus COVID-19";
- Article 32 of the Law of Ukraine "On protection of the population from infectious diseases", Decree of the President of Ukraine #87 / 2020 of March 13, 2020;
- Decree of the President of Ukraine "On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of March 13, 2020 "On urgent measures to ensure national security in the event of an outbreak of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2 ";
- sub-paragraph 2 of paragraph 13 of the Regulation on the Functional subsystem for teaching preschool children, pupils and students to act in emergency situations (on life safety) of the unified state civil protection system, approved by the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine # 1400 of 21 November 2016;
- Recommendations of the World Health Organization 2020.

The online survey was aimed at implementing the following tasks:

- to collect data on the attitudes and needs of teachers and other categories of educators in the implementation of distance learning and professional development during the quarantine;
- to identify the needs to improve the professional level of teachers in the use of digital learning tools and ICT for distance learning, communication with parents and the public, organizational issues;
- to identify problems and provide recommendations to stakeholders and decision makers in order to improve the professional level of teachers in the use of digital learning tools and ICT for distance learning.

During the survey, we followed the general scientific approaches set forth in the "Regulations on the formation, conduct and control of scientific research and scientific and technological (experimental) developments at the National Academy of Educational Sciences of Ukraine" #1-2/14-350 dated December 20, 2018. The following approaches are taken as a basis:

- novelty and relevance;

- compliance with the priorities of state policy and thematic areas of research in scientific and technological development;
- practical usefulness, possibility of implementation of the given recommendations and conclusions;
- availability of previous experience and achievements of scientists in performing scientific research.

3.3. Online survey results. Following the introduction of mandatory distance learning by the government and relevant governmental agencies, teachers faced real challenges in implementation of this form of learning that need to be urgently addressed. Therefore, there was an urgent need to conduct this survey to understand teachers' attitudes and needs concerning the use of digital tools and ICT during quarantine. The survey was conducted at the national level, was anonymous, and the sample of respondents was not representative. The questionnaire was distributed through several channels: mailing to schools in different regions of Ukraine, posts on the Facebook page, advertisements on the websites of the Institute of Information Technologies and Learning Tools and on the web-page of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. These channels collected answers from 607 respondents within two weeks [7].

The respondents were mainly school teachers (73%), school principals, as well as methodologists and teachers of postgraduate pedagogical institutions and pedagogical universities, practising psychologists, social workers, club leaders, teacher assistants and school librarians.

The survey was conducted online, so it should be noted that respondents were already familiar with digital technologies and answered the questionnaire, taking into account their own experience in using ICT. Teachers who do not have access to broadband Internet, are not provided with digital means of communication, do not know how to use the means and for various reasons could not or did not want to provide their answers were left out of the survey.

There is an opinion among the pedagogical community that the implementation of ICT and the application of digital tools in the general secondary education system is not very effective, but 95.5% of respondents answered that they provide distance learning in the quarantine. At the same time, most of them spend from 2 up to 6 hours on self-education on the use of ICT for distance learning.

Among the respondents there were people with a variety of educational qualifications, however, the vast majority of respondents are teachers, and in particular, primary school teachers. This testifies to their greater activity in conducting distance learning connected with their involvement in New Ukrainian School reform (NUS).

Analysis of responses by type of the respondents' professional qualification shows that 73% of them are teachers. This may mean that it was

teachers who were the first to face new challenges related to the organization of the distance learning process with their students, and that these teachers actively addressed these challenges during the quarantine.

The results of the survey show that 95.5% of respondents carry out educational activities in the quarantine, which tells us about the teachers' responsible attitude to their work. To do this, the vast majority of respondents used, first of all, those online tools that they confidently used before the introduction of the quarantine, for example, Viber - 88.2% and the school website - 62.7%.

A positive trend is observed in the fact that 61% of teachers are actively engaged in self-education to provide and organize distance learning. At the same time, the main demand is for lessons on the YouTube channel - 72.9%, materials for educators on EdEra - 42.3% and Prometheus platforms - 32.5% (Fig.1).

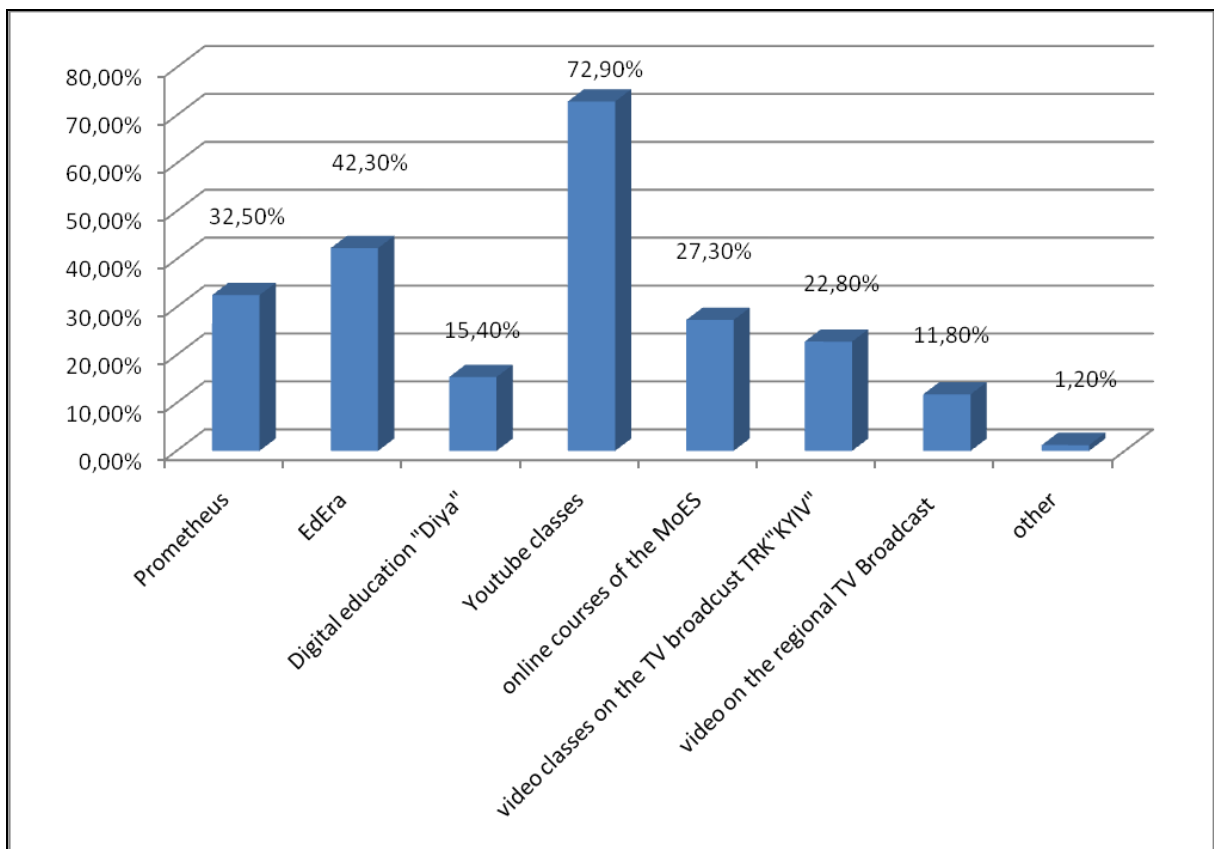

Figure1. Digital tools used by teachers to organize distance learning during quarantine

The most effective forms of professional development for teachers are webinars, online courses and workshops, online conferences, online seminars and projects. This should be taken into consideration by in-service teacher training institutions. On the positive side, teachers have begun to master new

online tools and look for learning platforms that are convenient for them and their students to provide group distance learning.

Issues related to the teachers' problems and needs in implementing distance learning and raising their awareness of the use of online tools revealed the following gaps and obstacles:

- lack of clear instructions on the use of online tools (especially topical for practising psychologists, social workers and teacher assistants);
- low level of readiness of teachers and educational institutions (predominant grade 3 on a 5-point scale) for online communication in the quarantine; low ability to share experience among colleagues (66.8%);
- limited Internet access - 35.2%;
- insufficient experience - 58.7%;
- insufficient information about online tools - 20.2%;
- vague instructions from the school administration - 10%;
- insufficient motivation - 7.8%.

The respondents also point to restrictions that do not depend on the education system: network congestion, limited access of students to the Internet, parents' unpreparedness, lack of technological support and equipment at home, etc.

Regarding the respondents' status in terms of their professional communication with colleagues and the use of online networks and distance learning tools, it was found that almost half of the respondents are members of professional communities (50.6%), the rest do not participate in professional communication in online communities. At the same time, the respondents noted that they take information about the latest updates and news, as well as distance learning tools from social networks (76.3%). Also, 65.7% receive news from the school administration; 69.3% - from the Ministry of Education and Science of Ukraine website; and only 38.2% receive updates with the newsletters from institutions providing in-service teacher training education. This may indicate low activity of these institutions, their failure to provide attractive and clear instructions and effective information materials on the use of digital media in the quarantine (Fig.2).

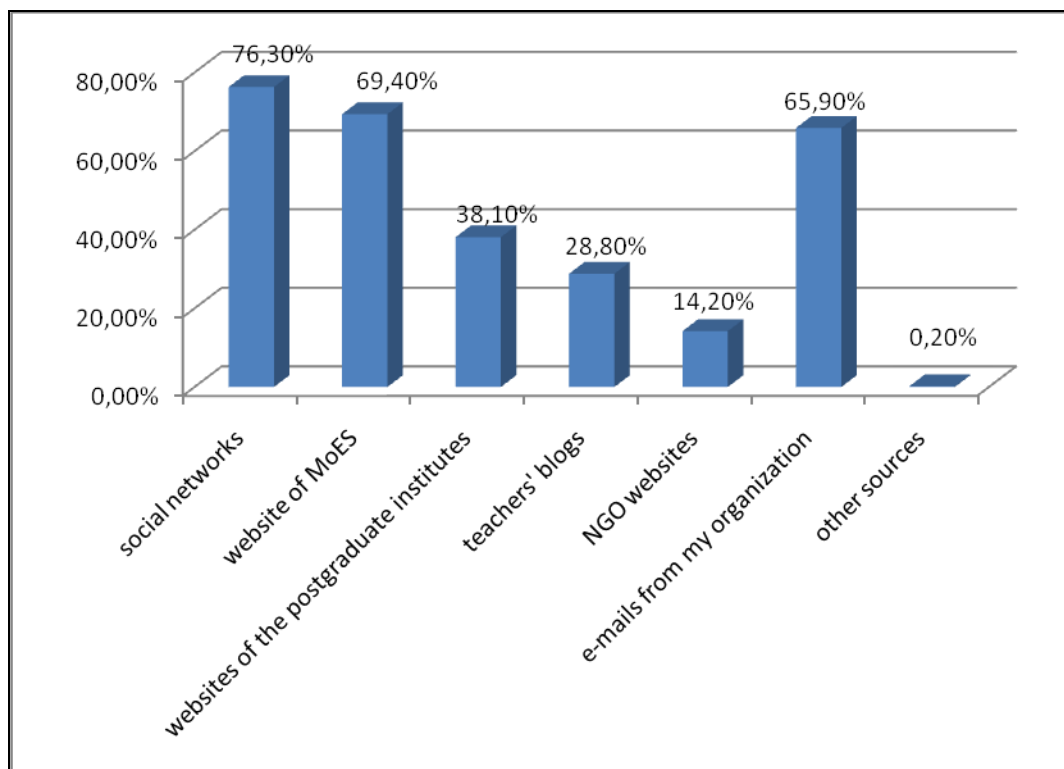

Figure2. Respondents' answers on where they follow the news about distance learning courses during quarantine

4. CONCLUSIONS AND PROSPECTS OF FURTHER STUDIES

The obtained results allow us to conclude that teachers are the main drivers and agents of distance teaching activities in the quarantine: they teach online, advice parents, and study to improve their professional level. These activities should be based on clear instructions from public education authorities and educational institutions and be supported by stakeholders. Integration of common goals, values, tasks, and creating opportunities for students and teachers are the main tasks of the Ukrainian education today.

The results of our survey, in our opinion, can be used by the following parties:

- government agencies, the Ministry of Education and Science of Ukraine, education departments at various levels (to develop action plans, programs, activities aimed at supporting teachers in the quarantine);
- general secondary education institutions and other educational institutions (to build communication channels, provide online support and inform the staff about work plans, available hardware and software, opportunities for students and parents in a particular region and educational institution, rapid response to the needs of teachers and students, support for teacher innovation);
- institutions of postgraduate pedagogical education and other institutions providing teacher training (to provide support of online activities for teacher

training, in particular on the use of ICT and distance learning, inform about new online opportunities for teachers, advising them on distance learning);

- research institutions, in particular in the system of NAES of Ukraine (to develop tools and methods to support online learning in various subject areas, identify gaps and offer innovative, effective online tools, and scientific and methodological support that will provide teachers with the latest developments);

- other stakeholders, including civil society organizations (to support online learning in the quarantine, monitor and evaluate the level of access to educational services and the process of ensuring students' rights to education in the quarantine).

Therefore, we recommend that the above-mentioned institutions and stakeholders:

- develop a format and plans for regular communication with teachers to solve problems and respond quickly to the teachers' needs; provide support for improving and updating online teaching methods with students;

- create conditions to provide teachers with access to the Internet and computer equipment for distance learning;

- develop clear guidelines for all categories of teachers, practising psychologists, social workers, teacher assistants, school principals on the use of online tools for distance learning and communication channels with educational institutions and students;

- create and implement in each region of Ukraine the ad-hoc short-term courses on the use of online tools for distance learning (at in-service teacher training institutions and other institutions that provide teacher training). The most effective form of teachers' professional development are webinars, online courses and workshops, online conferences, online seminars and projects;

- expand the range of TV and radio lessons for students on regional media channels;

- introduce a system of online teacher counselling in the quarantine on the use of ICT and distance learning in each in-service teacher training institution. Such counselling should be organized for parents at the school level;

- expand the opportunities for exchange of experience between teachers in the implementation of online learning (based on in-service teacher training institutions, professional communities, and schools);

- develop guidelines for students and parents on the safe use of screen time and online tools to protect students from online threats;

- develop and implement innovative online methods for teaching students that prove their practicality and effectiveness in the quarantine. Such developments must be scientifically sound;

- offer innovative technological solutions for the implementation of distance learning by teachers. At the same time, the private sector and business should be involved too;
- carry out permanent online monitoring of teachers' problems and needs in terms of distance learning and training in order to provide a timely response during the quarantine.

However, our study does not address the full range of the problem related issues. It is important to continue scientific research in the following areas: curricula for in-service teacher training on the use of digital tools by teachers of different subjects; pedagogical and psychological support of teachers providing online teaching in the conditions of quarantine; forms and methods of the development of teachers' digital competence etc.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Statement of Maria Fassari, Chair of the Steering Committee for Education Policy and Practice CDPPE. Council of Europe. [Online]. Available: <https://www.coe.int/en/web/education/statement-by-maria-fassari-chair-of-the-steering-> Accessed on April. 22, 2020 (in English).
- [2] A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020. OECD. [Online]. Available: <http://surl.li/bwca>. Accessed on May. 11, 2020 (in English).
- [3] COVID-19 Response. Council of Europe. [Online]. Available: <https://www.coe.int/en/web/education/covid-19> Accessed on May 11, 2020 (in English).
- [4] Education responses to covid-19: Embracing digital learning and online collaboration. [Online]. Available: https://oecd.dam-broadcast.com/pm_7379_120_120544-8ksud7oaj2.pdf Accessed on May 11, 2020 (in English).
- [5] PISA 2018 results. [Online]. Available: <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm> Accessed on May. 11, 2020 (in English).
- [6] Combat COVID-19: Keep learning. Together we are on the move! Message from Director of UNESCO Education Institute for Information Technologies in Education. [Online]. Available: <https://iite.unesco.org/combating-covid-19-together-we-are-on-the-move/> Accessed on May. 15, 2020 (in English).
- [7] Ivaniuk I.V., Ovcharuk O.V. Results of an online survey of teachers' needs for raising the level of professionalism in digital and ICT use during quarantine. Analytical materials. (2020) Institute of Information Technologies and Learning Tools of the NAES of Ukraine. [Online]. Available: <https://lib.iitta.gov.ua/719908/> Accessed on May. 15, 2020 (in Ukrainian).

ВІДПОВІДЬ УКРАЇНСЬКИХ ВЧИТЕЛІВ НА COVID-19: ВИКЛИКИ І ПОТРЕБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. У статті розглянуті результати опитування українських вчителів щодо проблем та потреб у впровадженні дистанційної освіти в умовах карантину, спричинених пандемією COVID-19, проведеного відділом компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України у 2020 р. Дослідження ґрунтується на 604 відповідях освітян з усієї України на онлайн анкету в період з 27 березня по 4 квітня 2020 року. Зміст анкети охоплював такі теми: освітня кваліфікація вчителів, кількість екранних годин, проблеми з доступом до необхідної інформації, доступ до Інтернету, цифрові інструменти, які вчителі використовують для дистанційного навчання, потреби вчителів у професійному розвитку щодо використання ІКТ. Отримані відповіді дозволили надати рекомендації органам державної влади, які формують освітню політику, управлінням освіти та школам, навчальним закладам та закладам післядипломної педагогічної освіти щодо вдосконалення цифрової компетентності вчителів, умов організації онлайн комунікації та доступу до Інтернету на робочому місці, використання цифрових засобів дистанційного навчання. Рекомендації ґрунтуються на відповідях міжнародної освітньої спільноти та організацій на COVID-19 у сфері освіти (OECD, PISA, ЮНЕСКО та Рада Європи) у порівнянні з українськими реаліями, що відображені в проведеному онлайн опитуванні. Новизна дослідження, представленого в статті, полягає в тому, що воно дає відповідь на потреби, які українські вчителі визначили в перші тижні карантину. Результати дослідження можуть бути використані для досягнення довгострокових практичних результатів у наданні підтримки школам, вчителям, адміністраторам шкіл та учням в організації дистанційного навчання, а також у подоланні бар'єрів доступу вчителів до інформації про використання цифрових засобів дистанційного навчання.

Ключові слова: вчителі; дистанційне навчання; цифрові навчальні засоби; COVID-19.

ОТВЕТ УКРАИНСКИХ УЧИТЕЛЕЙ НА COVID-19: ВЫЗОВЫ И ПОТРЕБНОСТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

Аннотация. В статье рассмотрены результаты опроса украинских учителей по проблемам и потребностям внедрения дистанционного образования в условиях карантина, вызванных пандемией COVID-19. Опрос проведен отделом компаративистики информационно-образовательных инноваций Института информационных технологий и средств обучения НАПН Украины в 2020 г. Исследование основывается на 604 ответах педагогов со всей Украины на онлайн анкету в период с 27 марта по 4 апреля 2020 года. Содержание анкеты охватывает следующие темы: образовательная квалификация учителей, количество экранных часов, проблемы с доступом к необходимой информации, доступ к Интернету, цифровые инструменты, которые учителя используют для дистанционного обучения, потребности учителей в профессиональном развитии по использованию ИКТ. Полученные ответы позволили дать рекомендации органам государственной власти, которые формируют образовательную политику, управлениям образования и школам, учебным заведениям и учреждениям последиplomного педагогического образования по совершенствованию цифровой компетентности учителей, условий организации онлайн коммуникации и доступа к Интернету на рабочем месте, использования цифровых средств дистанционного обучения. Рекомендации основаны на ответах международного образовательного сообщества и организаций на COVID-19 в сфере образования (ОЕСД, PISA, ЮНЕСКО и Совет Европы) по сравнению с украинскими реалиями, которые отражены в проведенном онлайн опросе. Новизна исследования, представленного в статье, заключается в том, что оно дает ответ на потребности, которые украинские учителя определили в первые недели карантина. Результаты исследования могут быть использованы для достижения долгосрочных практических результатов в оказании поддержки школам, учителям, администраторам школ и учащимся в организации дистанционного обучения, а также в преодолении барьеров доступа учителей к информации об использовании цифровых средств дистанционного обучения.

Ключевые слова: учителя; дистанционное обучение; цифровые средства обучения; COVID-19.

Представлення результатів онлайн-опитування «Потреби учителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» в Електронній бібліотеці НАПН України

Головна Про сайт Перегляд

Вхід | Реєстрація

Stavlenня українських освітан до використання цифрових інструментів для навчання та професійного розвитку: результати опитування

- Ovscharuk, Oksana (arXiv.org/0000.0001.7634.7922) (2020) Stavlenня українських освітан до використання цифрових інструментів для навчання та професійного розвитку: результати опитування ICTERI 2020. ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer (2732), стор. 746-755. ISSN 1813-0073

Text
Attitude of Ukrainian Educators toward the Use of Digital Tools for Teaching and Professional Development.pdf
Download (507kB)

* Офіційний URL: <http://oai-ws.org/01-2732/>

* Анотація
У статті розглядаються результати опитування ставлення українських освітан до використання цифрових інструментів для навчання та підвищення кваліфікації, проведене Департаментом підвищення кваліфікації, інформаційних та освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій та інструментів навчання НАЕС України в 2019 році. На анкету з усієї України відповіли 178 респондентів - вчителів, адміністраторів шкіл, методистів та викладачів професійної підготовки вчителів. Зміст дослідження охоплює такі теми: доступ до Інтернету на робочому місці; професійна діяльність та використання ІКТ; використання ІКТ-засобів у роботі в класі та професійному розвитку; соціальні мережі, онлайн сервіси, електронні системи управління та організації навчального процесу, самооцінка рівня цифрової / інформаційно-комунікаційної компетентності; пропозиції та ставлення до використання ІКТ для професійного розвитку та практичної роботи. Відповіді респондентів дозволили надати пропозиції щодо використання вчителів цифрових інструментів у своїй професійній діяльності. Метою статті було представити результати опитування та надати пропозиції щодо професійного розвитку вчителів та оцінки їх цифрової компетентності.

Тип ресурсу: Стаття

* Ключові слова:
Учителів, педагогів, професійна освіта, навчання, розвиток, освіта, підвищення кваліфікації вчителів, інструменти ІКТ

Класифікатор:
Загальний відділ: Наука та знання, Організація, Інформація, Документація, Бібліотечна справа, Установи, Публікації > 3. Сукупність: Науки, Статистика, Політика, Економіка, Торгівля, Право, Учні, Військова Справа, Соціальна Допомога, Страхування, Освіта, Фольклор > 37. Освіта, Виконання, Навчання, Допомога > 37.01.09 Спеціальні визначення для позначення теорії, принципів, методів та організації освіти > 37.09 Організація навчання та виконання
Загальний відділ: Наука та знання, Організація, Інформація, Документація, Бібліотечна справа, Установи, Публікації > 3. Сукупність: Науки, Статистика, Політика, Економіка, Торгівля, Право, Учні, Військова Справа, Соціальна Допомога, Страхування, Освіта, Фольклор > 37. Освіта, Виконання, Навчання, Допомога > 37.8 Вища освіта, Вища школа, Підготовка наукових кадрів

* Наукові установи:
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Відділ комп'ютеристки інформаційно-освітніх інновацій

Внесення: Забулан відділом Оксана Василівна Овчарук

Головна Про сайт Перегляд

Вхід | Реєстрація

Результати онлайн опитування щодо потреб вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину

- Іванюк, I.V. and Овчарук, O.V. (arXiv.org/0000.0001.7634.7922) (2020) Результати онлайн опитування щодо потреб вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна. (Неопублікований)

Text
Результати опитування вчителів з питань використання ІКТ в умовах карантину_2020.pdf
Download (1MB)

* Анотація
Онлайн опитування спрямоване на виявлення громадської думки освітан щодо ефективності використання онлайн інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, а також визначення освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, які користуються найбільшим попитом серед вчителів в умовах карантину.

Тип ресурсу: Інше

* Ключові слова:
онлайн навчання, вчитель, дистанційне навчання, карантин, підвищення кваліфікації

Класифікатор:
Загальний відділ: Наука та знання, Організація, Інформація, Документація, Бібліотечна справа, Установи, Публікації > 3. Сукупність: Науки, Статистика, Політика, Економіка, Торгівля, Право, Учні, Військова Справа, Соціальна Допомога, Страхування, Освіта, Фольклор > 37. Освіта, Виконання, Навчання, Допомога > 37.3 Завдання освіти на національній шкалі

* Наукові установи:
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Відділ комп'ютеристки інформаційно-освітніх інновацій

Внесення: Забулан відділом Оксана Василівна Овчарук

Користувача:

Дата подані на зберігання: 06 Квіт 2020 19:12

Останнє оновлення: 17 Квіт 2020 12:26

URI: <http://lib.ifta.gov.ua/id/eprint/719908>

Downloads

Як ми проводили онлайн опитування. Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину

- Крачуня, О.Є. (arxiv.org/abs/2004.08033), Овчарук, О.В. (arxiv.org/abs/2004.08033), Іванюк, І.В. (arxiv.org/abs/2004.08033), Сороко, Н.В. (arxiv.org/abs/2004.08033), Гриценчук, О.О. (arxiv.org/abs/2004.08033) and Малецька, І.Д. (arxiv.org/abs/2004.08033) (2020) Як ми проводили онлайн опитування? Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину. In: Опитування "Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину", 27 березня-4 квітня 2020, м. Київ, Україна.

Text
Aneta 22.04.2020.pdf - Презентація
[Download \(1.1MB\)](#)

Офіційний URL: <https://forms.gle/vJkoADGLTJNBvSc8>

Анотація

Анкета «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину». Матеріали до результату опитування «Результати онлайн опитування щодо потреб вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину».

Тип ресурсу: Доповідь на конференції або симпозіум (Промова)

Ключові слова: опитувальник, дистанційне навчання

Класифікатор: Загальний відділ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації > 00 Загальні питання науки та культури > 004 Комп'ютерна наука і технології. Застосування комп'ютера. Оброблення даних > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 3 Суспільні науки. Статистика. Політика. Економіка. Торговля. Право. Узяв. Військова справа. Соціальна допомога. Страхування. Освіта. Фольклор > 37 Освіта. Виконання. Навчання. Досягненя > 37.4 Покращення освіти та підготовка. Початкова освіта. Самоосвіта

Наукові установи: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Внесення: [Нару спр. Оксана Євгенівна Кокарева](#)

Користувач:

Дата подані на зберігання: 24 Квіт 2020 14:46

Останнє змінення: 27 Квіт 2020 17:18

Визначення потреб вчителів щодо використання ІКТ в умовах дистанційного навчання під час карантину, спричиненого пандемією COVID-19

- Іванюк, І.В. (arxiv.org/abs/2004.08033) (2020) *Визначення потреб вчителів щодо використання ІКТ в умовах дистанційного навчання під час карантину, спричиненого пандемією COVID-19*. In: Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: збірник матеріалів конференції / за заг. ред. проф. В. П. Сергієва, В. М. Селіва. - Київ: Вер-во НТУ імені М. П. Драгоманова, 2020. НТУ імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна, стор. 262-264.

Text
Іванюк І.В. Драгоманова.pdf - Опублікована версія
[Download \(1.26kB\)](#)

Офіційний URL: <https://nao.ntu.edu.ua/konferenbta585-zbimyk-1e...>

Анотація

У роботі представлено результати онлайн опитування щодо потреб вчителів та інших категорій освіти у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня з використання цифрових засобів та ІКТ під час запровадження карантину, яке провели науковці співробітниками відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАН України протягом 27 березня - 4 квітня 2020 року.

Тип ресурсу: Тези

Ключові слова: вчителі, дистанційне навчання, цифрові засоби, COVID-19

Ключові слова:

Класифікатор: Загальний відділ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації > 00 Загальні питання науки та культури > 004 Комп'ютерна наука і технології. Застосування комп'ютера. Оброблення даних > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 3 Суспільні науки. Статистика. Політика. Економіка. Торговля. Право. Узяв. Військова справа. Соціальна допомога. Страхування. Освіта. Фольклор > 37 Освіта. Виконання. Навчання. Досягненя > 37.4 Покращення освіти та підготовка. Початкова освіта. Самоосвіта

Наукові установи: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Внесення: [науковий співробітник І.В. Іванюк](#)

Користувач:

Дата подані на зберігання: 03 Лип 2020 14:08

Останнє змінення: 03 Лип 2020 14:08

Визначення потреб вчителів у використанні цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину, спричиненого пандемією covid-19

- Овчарук, О.В. (arxiv.org/abs/2004.08033) (2020) *Визначення потреб вчителів у використанні цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину, спричиненого пандемією covid-19*. In: Наукова школа академіка Івана Заєна у працях його соратників та учнів. Матеріали І науково-практичної конференції (28 травня 2020 року) НТУ "ХП", м. Харків, Україна, стор. 300-304

Text
Визначення потреб вчителів у використанні цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19. Овчарук О.В. рф - Опублікована версія
[Download \(1.10kB\)](#)

Офіційний URL: <https://ib.ita.gov.ua/721017/>

Анотація

У статті окреслено результати дослідження щодо потреб вчителів у використанні цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину, спричиненого пандемією covid-19. Подано пропозиції та перспективи вирішення проблеми організації дистанційного навчання.

Тип ресурсу: Тези

Ключові слова: вчителі, дистанційне навчання, цифрові засоби, COVID-19

Ключові слова:

Класифікатор: Загальний відділ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації > 00 Загальні питання науки та культури > 004 Комп'ютерна наука і технології. Застосування комп'ютера. Оброблення даних > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 004.9 ІКТ (інформаційні (комп'ютерні) технології) > 3 Суспільні науки. Статистика. Політика. Економіка. Торговля. Право. Узяв. Військова справа. Соціальна допомога. Страхування. Освіта. Фольклор > 37 Освіта. Виконання. Навчання. Досягненя > 37.4 Покращення освіти та підготовка. Початкова освіта. Самоосвіта

Наукові установи: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Відділ компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Внесення: [Завідуюч відділом Оксана Василівна Овчарук](#)

Користувач:

Дата подані на зберігання: 01 Лип 2020 13:09

Останнє змінення:

Результати онлайн-опитування «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину»

- Сенчук, О.В. (orcid.org/0000-0001-7634-7922) and Іванек, І.В. (orcid.org/0000-0003-2381-7850) (2020) Результати онлайн-опитування «Потреби вчителів у підвищенні фахового рівня з питань використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину» Вісник НАПН України. ISSN 2707-305X

 Text
Вісник НАПН 1.pdf - Опублікована версія
[Download \(3575KB\)](#)

* Офіційний URL: <http://visnyk.napn.gov.ua/index.php/journal/article>

* Анотація

Онлайн-анкетування, проведене вченими Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України у період 27 березня — 4 квітня 2020 р., спрямоване на виявлення громадської думки освітян щодо ефективності використання онлайн-інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, а також визначення освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, які користуються найбільшим попитом у вчителів в умовах карантину через COVID-19. В опитуванні взяли участь 607 респондентів, серед яких: учителі, керівники шкіл, асистенти вчителів, члени психологіч. соціальні педагоги. Подано результати відповіді респондентів на такі питання: доступ до Інтернету, обсяг та час дистанційного навчання, потреби підвищення фахового рівня для використання ІКТ, ефективні онлайн-інструменти та засоби для дистанційного навчання, клькість учнів, готовність і мотивація учнів та батьків до дистанційного навчання в умовах карантину. Надано рекомендації щодо необхідних заходів і кроків органів управління освітою, закладає та установ з підвищення кваліфікації учителів, закладає загальної середньої освіти, наукових установ та інших зацікавлених осіб для організації і здійснення дистанційного навчання в умовах карантину.

Тип ресурсу: Стаття

* **Ключові слова:** онлайн-навчання, учитель, дистанційне навчання, карантин, підвищення кваліфікації

Класифікатор: [Загальний вступ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації](#) > [00 Загальні питання науки та культури](#) > [004 Комп'ютерна наука і технологія. Застосування комп'ютера. Оброблення даних](#) > [004.9 ІКТ \(інформаційні комп'ютерні технології\)](#) > [Загальний вступ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації](#) > [3 Суспільні Науки. Статистика. Політика. Економіка. Тоголя. Право. Уряд. Військова Справа. Соціальна Допомога. Страхування. Освіта. Фольклор](#) > [37 Освіта. Викорання. Навчання. Довілля](#) > [37.01.09 Спеціальні висвітлення для позначення теорії, принципів, методів та організації освіти](#) > [37.09 Організація навчання та виконання](#) > [Загальний вступ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації](#) > [3 Суспільні Науки. Статистика. Політика. Економіка. Тоголя. Право. Уряд. Військова Справа. Соціальна Допомога. Страхування. Освіта. Фольклор](#) > [37 Освіта. Викорання. Навчання. Довілля](#) > [373 Загальноосвітні навчальні заклади](#)

* **Наукові установи:** Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Виділ комп'ютерністи інформаційно-освітніх інновацій

Стан готовності педагогів до використання інструментів інформаційно-освітнього середовища для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину, спричиненого COVID-19

- Сенчук, О.В. (orcid.org/0000-0001-7634-7922) and Іванек, І.В. (orcid.org/0000-0003-2381-7850) (2020) Стан готовності педагогів до використання інструментів інформаційно-освітнього середовища для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину, спричиненого COVID-19 Нова педагогічна думка, 3 (103), стор. 48-54. ISSN 2520-6427

 Text
Іванек І. Сенчук О-1.pdf - Опублікована версія
[Download \(474KB\)](#)

* Анотація

У статті розкрито сучасний стан та перспективи готовності педагогічних працівників до використання інструментів інформаційно-освітнього середовища для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину. На основі проведеного опитування вчителів та інших категорій освітян серйозною проблемою, з якими стикнулися педагоги під час карантину, спричиненому пандемією COVID-19, надано рекомендації щодо організації дистанційного навчання з метою розбудови інформаційно-освітнього середовища заклада загальної середньої освіти.

Тип ресурсу: Стаття

* **Ключові слова:** інформаційно-освітнє середовище, педагоги, дистанційне навчання, ІКТ, COVID-19

Класифікатор: [Загальний вступ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації](#) > [00 Загальні питання науки та культури](#) > [004 Комп'ютерна наука і технологія. Застосування комп'ютера. Оброблення даних](#) > [004.9 ІКТ \(інформаційні комп'ютерні технології\)](#) > [Загальний вступ. Наука та знання. Організація. Інформація. Документація. Бібліотечна справа. Установи. Публікації](#) > [3 Суспільні Науки. Статистика. Політика. Економіка. Тоголя. Право. Уряд. Військова Справа. Соціальна Допомога. Страхування. Освіта. Фольклор](#) > [37 Освіта. Викорання. Навчання. Довілля](#) > [373 Загальноосвітні навчальні заклади](#)

* **Наукові установи:** Інститут інформаційних технологій і засобів навчання > Виділ комп'ютерністи інформаційно-освітніх інновацій

Внесени користувачем: [Завідувач відділом Оксана Василівна Сенчук](#)

Дата подані на: 30 Гіст 2020 08:34

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ «ПОТРЕБИ УЧИТЕЛІВ У ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОГО РІВНЯ З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ В УМОВАХ КАРАНТИНУ»

Збірник матеріалів

Редактори:

- Овчарук О.О.** кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій
- Іванюк І.В.** кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Надруковано з готового оригінал-макету
Підписано до друку 23.12.20. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Verdana. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 1,8. Обл. вид. арк. 2,2. Наклад 300. Зам. 92.
Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua